Pełna tabela wygranych loterii państwowej na str. 6-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

Rok VIII. | ŁÓDŹ, ŚRODA, 17 WRZEŚNIA 1930 ROKU. | CENA NUMERU 25 GROSZY. | Nr. 255

B. posłowie pozostaną w areszcie.

Posłanka Kosmowska stanie dziś przed sądem. — Aresztowanie b. posła Noska.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

Prokurator sądu okręgowego w Warszawie Michałowski postanowił utrzymać w mocy areszt jako środek prewencyjny przeciwko b. posłom osadzonym w twierdzy w Brześciu nad Bugiem.

★

Nasz warszawski korespondent telefonuje.

Według danych urzędowych ubiegłej niedzieli podczas demonstracyj „Centrolewu" zatrzymano w Warszawie łącznie 189 osób. Z pośród nich w ciągu poniedziałku przesłuchano protokularnie 119 osób. Z tej liczby 49 osób zwolniono a 70 pozostawiono nadal w areszcie do dyspozycji władz. Z pośród posłów, o los których niepokojono się, a mianowicie b. posła Noska i dr. Gralińskiego, to jeden z nich t. j. dr. Graliński „znalazł się" już. Był on w Warszawie, lecz w obawie przed aresztowaniem go ukrywał się w ciągu doby, a następnie dopiero powrócił do swego mieszkania.

B. POSEŁ NOSEK ZOSTAŁ NATOMIAST ARESZTOWANY.

Zatrzymano go w niedzielę w czasie demonstracyj. Co do losu senatorki Kłuszyńskiej, to dotychczas do Warszawy ona nie przybyła, mimo że z Płocka wyjechała natychmiast po wiecu, w którym uczestniczyła.

\#

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

Już dziś o godz. 10 rano odbędzie się przed sądem powiatowym w Lublinie sprawa przeciwko b. posłance Irenie Kosmowskiej, oskarżonej o użycie wyrazów obraźliwych pod adresem członków rządu i Marszałka Piłsudskiego w Lublinie na wiecu w niedzielę, 14 b. m. Posłankę Kosmowską broni adwokat z Lublina Żbikowski.

Kary na agitatorów i kandydatów na posłów

za wpływanie drogą nieuczciwą na rezultat wyborów.

Dekret p. Prezydenta o ochronie swobody wyborczej.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

„Dziennik Ustaw" pod datą 16-go września r. b. ogłasza dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy o ochronie swobody wyborczej. Dekret ten znosi moc obowiązującej ustawy sejmowej z dnia 12 lutego 1930 o ochronie swobody wyborczej przed nadużyciami urzędników, czyli lex Lieberman.

Ustawa ta opracowana i przeforsowana w sejmie przez b. posła Lieberma na groziła urzędnikom państwowym i samorządowym nadużywającym władzy dla wpływania na rezultat wyborów do sejmu i senatu karami od 10 lat c. więzienia z pozbawieniem wszelkich praw i prawa powrotu kiedykolwiek do służby państwowej lub samorządowej. Ustawa ta stała w sprzeczności z art. 96 konstytucji, który głosi, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Nie przewidywała ona żadnych kar na innych obywateli, wpływających drogą nieuczciwą na rezultat wyborów a wszystkie kary koncentrowała tylko na urzędnikach.

DEKRET PREZYDENTA ROZCIĄGA PRZEPISY USTAWY NA WSZYSTKICH OBYWATELI PAŃSTWA A WIĘC I NA FUNKCJONARJUSZY PARTYJNYCH, AGITATORÓW, KANDYDATÓW NA POSŁÓW I SENATORÓW itd. POZATEM DEKRET PREZYDENTA PRZEWIDUJE, ŻE PRZEDAWNIENIE PRZESTĘPSTWA NASTĘPUJE PO 3 LATACH, A NIE PO 10 JAK PRZEWIDYWAŁA USTAWA PRZEPROWADZONA PRZEZ SEJM.

Arc. Kowalski skazany

ostatecznie na pół roku więzienia

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

W Sądzie Najwyższym znalazła się dziś sprawa arcybiskupa kościoła marjawickiego Jana Michała Marii Kowalskiego, skazanego przez sąd okręgowy a następnie przez sąd apelacyjny za bluźnierstwa zawarte w wydanym przez niego komentarzu do starego testamentu. Komentarze te były wymierzone przeciwko dogmatom kościoła katolickiego i podawały w wątpliwość nieomylność Papieża. Sąd Najwyższy po rozpatrzeniu w dniu wczorajszym skargi

zatwierdził wyrok skazujący arcybsk. Kowalskiego na 1 rok ciężkiego więzienia i na zasadzie amnestii zmniejszył mu karę do połowy.

W ten sposób wyrok na arc. Kowalskiego zostanie wkrótce prawomocny.

Nieudany strejk w Warszawie

objął tylko kilka fabryk.

Nasz warszawski korespondent telefonuje:

W nocy z poniedziałku na wtorek odbyło się posiedzenie rady związków zawodowych w Warszawie, pozostającej całkowicie pod wpływami PPS. CKW.

Po dłuższych debatach postanowiono na dzień wczorajszy t. j. na wtorek 16 b. m. proklamować jedniowy strejk demonstracyjny jako protest przeciwko aresztowaniu b. posłów i zajść niedzielnych.

Według zamierzeń organizatorów strejk objąć miał wszystkie warszawskie przedsiebiorstwa przemysłowe, elektrownię, gazownię, tramwaje, kanalizację, rzeźnię itd. Jeszcze w ciągu nocy zredagowano

POŚPIESZNIE I WYDANO ODEZWY, NAWOŁUJĄCE DO STREJKU, KTÓRE WCZORAJ RANO KOLPORTOWANO WŚRÓD ROBOTNIKÓW STOŁECZNYCH.

Jednocześnie agitatorzy partyjni namawiali do strejku i przed bramami fabryk rozdawali ulotki. W wyniku tej akcji przerwano pracę w 6 fabrykach warszawskich, ale nie całkowicie, tylko częściowo. W firmie Lilpop, Bau i Loewenstein na 2.160 robotników przerwało pracę 1.800 robotników, w państwowych zakładach lotniczych strejkowało 380, w firmie Rohn i Zieliński 180, w zakładach Norblin, Werner, Buch i Spółka 100 i w kilku mniejszych około 200. Ogółem według najściślejszych obliczeń

STREJKOWAŁO WCZORAJ 2.860 ROBOTNIKÓW

a że Warszawa liczy przeszło 270.000 robotników, więc strejkowało zaledwie 1 procent. Cała zatem akcja kompletnie nie dopisała.

Czy hitlerowcy dojdą do władzy w Niemczech?

Brüning chce pozostać na czele gabinetu.

BERLIN, 16 września.

Wbrew postanowieniom wczorajszym kanclerz Brüning, jak słychać, zamierza zrezygnować z wyjazdu na odpoczynek do Bawarji i pozostanie w Berlinie w celu zainaugurowania konieczny rokowań politycznych.

Dziś gabinet Rzeszy zastanowi się nad sytuacją i zaakceptuje decyzję kanclerza w sprawie pozostania gabinetu u steru rządu.

Następnie nawiązane będą pierwsze rozmowy ze stronnictwami politycznemi w celu poinformowania się o konstelacji parlamentarnej, przy pomocy której rząd mógłby przeforsować swój program sanacji finansów i gospodarstwa Rzeszy.

Paryż, 16 września.

Cała prasa paryska w dalszym ciągu zajmuje się prawie wyłącznie rezultatami wyborów w Niemczech, tak że konferencja genewska zeszła, jeśli chodzi o zainteresowanie opnji publicznej, na drugi plan. „Pertinax" i „Echo de Paris" stwierdza, że

FRANCJA MUSI WYCIĄGNĄĆ NAUKĘ Z TEGO CO SIĘ STAŁO W NIEMCZECH.

Przedewszystkiem musi bezwzględnie ustąpić Briand z własnej woli, czy też przeciwko własnej woli. Prasa lewicowa zarzuca prawicowej, iż pragnie ona wykorzystać rezultaty wyborów niemieckich dla własnych celów rewanżowych. Radykalna socjalistyczna „Ere Nouvelle" przestrzega przed przecenianiem przez prasę prawicową wyborów niemieckich, gdyż taka taktyka może doprowadzić jedynie do wybuchu wojny. Febra prawicowa w Niemczech nie może trwać długo, gdyż została wywołana przez kryzys finansowy i wkrótce do władzy muszą przyjść znów żywioły umiarkowane.

Londyn, 16 września.

„Times" w dłuższym artykule analizuje wybory niemieckie, zajmując się przedewszystkiem partją narodowo-socjalistyczną (Hittlerowcy). Olbrzymi przyrost głosów, które padły na tę listę, zdaniem „Times'a" nie może być przypisywany wyłącznie hałaśliwości hittlerowców i ich rewolucyjnym dążeniom.

Podobnie jak i faszyści hittlerowcy walczą o pewne idee narodowe, które jednak ukryte są jeszcze we mgle.

Niemieckie społeczeństwo konserwatywne jest zniecierpliwione kuknktatorską polityką partyj centrowych a zresztą zawarte traktaty pokojowe stwarzają dla Niemiec tak ciężkie warunki, że **każdy, który przeciwko tym traktatom jaskrawo występuje może liczyć na powodzenie.**

W Niemczech polityka wewnętrzna bez kwestji musi przejść pewne zmiany, co się tyczy jednak polityki zagranicznej, nie należy jeszcze niczego przeceniać, raczej wyczekiwać co się stanie.

„News Chronicle" stwierdza, że **wszystkie rządy konstytucyjne całej Europy powinny wyciągnąć naukę z wyborów niemieckich.**

Dziś uroczyste **otwarcie** sezonu zimowego

LUNA

Dziś uroczyste **otwarcie** sezonu zimowego

rewelacyjnym przebojem produkcji krajowej. Reprezentacyjny film naszego repertuaru, wywołujący wszędzie entuzjazm widzów.

Realizacja K. Meglickiego

„HALKA"

na tle nieśmiertelnej opery

ST. MONIUSZKI.

Role główne odtwarzają:

Zorika Szymańska, Helena Zahorska, Zofja Lindorfówna i Harry Cort.

Ilustracja muzyczna i śpiewna oparta na operze Moniuszki w wykonaniu wielkiej orkiestry symfonicznej pod kierow. L. Kantora oraz solistów i chóru pod dyr. Teodora Rydera.

3 seanse dziennie: o g. 6, 8 i 10 wiecz. — Ceny miejsc nie podwyższone.

Passepartout, prócz urzędowych, oraz bilety wolnego wejścia bezwzględnie nie ważne podczas całego czasu demonstrowania powyższego filmu.

Zastrzelił siebie i narzeczoną,

z którą nie mógł się pobrać wskutek sprzeciwu ojca. — Ostatni list. — W jednym grobie. — Nie chciał zobaczyć zwłok syna.

Krwawa tragedja miłosna w Pabjanicach.

(Telef. od pabjan. koresp. „Republiki").

W dniu wczorajszym o godz. 5-ej po południu w Pabjanicach przy ul. Świętokrzyskiej 23, rozegrała się krwawa tragedja, **w wyniku której 23-letni Antoni Jankielewicz usiłował zastrzelić swą narzeczoną 24-letnią Irenę Stępniewską i sam pozbawił się życia.**

Szczegóły tej tragedji są następujące:

Antoni Jankielewicz, syn piekarza, kochał od dłuższego czasu Irenę Stępniewską, córkę robotnika. Młodzi mieli zamiar się pobrać, lecz ojciec Jankielewicza sprzeciwiał się temu zamiarowi, **uważając, że Stępniewska nie jest odpowiednią „partją" dla jego syna.** Po bezskutecznych próbach przekonania ojca Antoniego Jankielewicza o ich wzajemnej miłości, **młodzi postanowili raczej zginąć, niż żyć oddzielnie.**

Antoni Jankielewicz nie ukrywał bynajmniej przed ojcem **samobójczego zamiaru, lecz groźby syna nie zdołały przełamać uporu ojca.**

W dniu wczorajszym Stępniewska, korzystając z nieobecności matki i brata, **wezwała Jankielewicza, chcąc wspólnie załatwić ostatnie porachunki z życiem. Młoda dziewczyna napisała do matki pożegnalny list, w którym żegna się serdecznie ze wszystkimi i wyjaśnia, że „to, co się ma stać, jest zgóry obmyślone i zdecydowane". W końcu zwraca się z gorącą prośbą do rodziny, aby pochowano ją w jednym grobie z ukochanym.**

Po odłożeniu listu na widocznem miejscu, **Stępniewski wyciągnął rewolwer. Rozległy się dwa strzały. Stępniewska padła na ziemię, zalewając się krwią.** Jedna kula ugodziła ją w okolicy serca, druga — w lewe ramię.

Po chwili znowu rozległy się dwa strzały i Stępniewski zwalił się na ziemię. Sąsiedzi zaalarmowani hukiem wystrzałów, wbiegli do mieszkania, gdzie oczom ich przedstawił się **okropny widok.**

Zawezwany lekarz pogotowia **skonstatował śmierć Jankielewicza, a ciężko ranną Stępniewską odwiózł do szpitala miejskiego. Stan jej jest beznadziejny.** Gdy o wypadku zawiadomiono ojca Jankielewicza, **nie chciał on nawet zobaczyć zwłok syna.**

Zwłoki zabezpieczono do przybycia władz sądowo-śledczych. Krwawą tragedją miłosną wywołała olbrzymie wrażenie w całem mieście.

Nieście pomoc najbiedniejszym!

„Król w koronie" na głowie

zjawił się na zebraniu monarchistów

Sosnowiec, 16 września

Wczoraj odbyć się miał w Zawierciu okręgowy zjazd członków monarchistycznej organizacji wszechstanowej. Na zjazd przybyć miał ks. Sapieha, b. poseł Ćwiakowski i inni. Wedle programu, przedmiotem obrad miały być sprawy organizacyjne, związane z wyborami do sejmu, jednakże wskutek zebrania się na sali wielkiej ilości przeciwników ideologji monarchistycznej, zjazd został zerwany.

W chwili, gdy jeden z mówców z obozu monarchistycznego przedstawiał ideologję i cele monarchistów, jakaś grupa ludzi wdarła się do sali, wnosząc na estradę osobnika, ubranego w strój królewski z koroną na głowie. Wśród ogólnej wesołości i zamieszania zaczął on wygłaszać orędzie do zebranych:

„Ja jestem waszym królem — mówił on — daję wam wszystko, czego chcecie, ale w niebie". Po tych słowach powstał ogólny śmiech, zamieszanie, poczem proteskowego króla z wielkim hukiem wyrzucono z sali. Mimo to jednak zebranie nie doszło do skutku.

Aresztowanie emisarjusza kominternu

z instrukcjami wyborczemi

Wilno, 16 września.

Na odcinku Iwieńce patrol K.O.P. aresztował podejrzanego osobnika, usiłującego nielegalnie przekroczyć granicę z Z.S.S.R. do Polski.

Przy aresztowanym znaleziono trzy fałszywe paszporty na różne nazwiska oraz znaczną ilość instrukcyj adresowanych do partji komunistycznej w Polsce.

Pomiędzy instrukcjami jest kilka odnoszących się do akcji wyborczej. Organizacje komunistyczne zakordonowe instruują w przesyłanych wskazówkach szczegółowo kierowników organizacyj komunistycznych w Polsce na temat techniki prowadzenia konspiracyjnej akcji wyborczej i zapowiadają przesyłkę funduszów na propagandę natychmiast po zakończeniu wyborów w Niemczech, gdyż obecnie fundusze są tam kierowane.

Nagła śmierć maszynisty.

Bydgoszcz, 16 września.

Na torze kolejowym pod Nakłem dostał się w dniu wczorajszym pod parowóz kolejki powiatowej samochód prywatny, ulegając częściowemu uszkodzeniu. Kierownik parowozu Kopczyński tak się przejął wypadkiem, iż w kilka chwil później zmarł na anewryzm serca.

WEZWANIE DO ORMJAN.

Komitet Ormański w Polsce wzywa wszystkich ormian, zamieszkałych na terytorjum Polski, zarówno osiadłych zdawna, jak i emigrantów, by zapisywali się w poczet członków komitetu ormiańskiego w Polsce. Adres sekretarjatu Komitetu — Warszawa, ul. Miodowa 23, m. 36.

TRAGICZNE CYFRY.

Problem depopulacji francuskiej jest całemu światu notorycznie znany. Napisano już o nim tomy i oświetlano go z różnych stron. Modna obecnie szkoła neomaltuzjańska szuka w ograniczeniu urodzin we Francji źródła rozlicznych dobrodziejstw społecznych, których terenem ma stać się i już się staje Francja. Dla Francji samej jest to **wielka tragedja, wielka choroba, której dotychczas nikt nie potrafił uleczyć.** Francuzów jest **poprostu coraz mniej.** Zanim przytoczymy kilka cyfr, które dadzą należyte pojęcie o rozmiarach tej klęski, zaznaczymy, że świadoma opinja używa wszelkich środków, by wzmódz ilość urodzeń. Propaganda prowadzona jest w wielkim stylu. **Rodziny, posiadające większą ilość dzieci** korzystają z ulg, a nawet z subsydjów państwowych. Matki posiadające liczne potomstwo **odznacza się medalami,** jako dobrze ojczyźnie zasłużone. **Kult dziecka we Francji** przekracza wszystko co można sobie wyobrazić. Specjalne przepisy chronią **zdrowotność dziecinną;** śmiertelność dzieci doprowadzona jest do minimum. Mimo jednak wszystko **ilość francuzów maleje z roku na rok,** jeśli nie w cyfrach bezwzględnych, to w każdym razie w stosunku do rozwoju liczbowego narodów sąsiednich.

Statystyka francuska stara się częściowo pokryć stan faktyczny i **manipulując cyframi ochronić naród francuski od depresyjnego wpływu nagiej prawdy.** Tak więc naprzykład widzimy, że w porównaniu z okresem tuż przed wojną, ilość francuzów rzekomo wzrosła. W roku 1911 Francja liczyła 38,400,000 mieszkańców, w 1926 r. 40,700,000 mieszkańców. Wynikałoby z tego, iż w ciągu lat 15 ilość francuzów zwiększyła się o 2,300,000. W rzeczywistości sprawa przedstawia się inaczej. **Suma 40,700,000 która figuruje w oficjalnych wszystkich spisach ludności, obejmuje 2,500,000 cudzoziemców, mieszkających we Francji i 1,800,000 alzatczyków i lotaryngczyków,** którzy przyłączeni zostali na mocy traktatu wersalskiego. Jeżeli odliczymy zarówno cudzoziemców, jak i ludność wcieloną po roku 1918 okaże się, że **w ciągu 15 lat ilość francuzów rdzennych zmalała,** że jest ich tylko 36,400,000 czyli o **dwa miljony mniej, aniżeli było przd 17 laty.** Ponieważ wojna pochłonęła 1,700,000 zabitych, przeto **deficyt urodzin w tym czasie wynosi 300.000.** Jest to zjawisko katastrofalne i żadna wojna tyle Francji nie kosztuje, co nieustanna depopulacja.

Francja ginie, jak ginęła Grecja, jak ginął Rzym wskutek zmniejszającej się ilości greków i rzymian. Napór barbarzyńców w wiekach dawnych, a tak zwanych z paryska „meteków" dziś — oto **koniec wielkiej cywilizacji.**

W roku 1840 Niemcy i Francja liczyły równą ilość mieszkańców — po 33 milj., Anglja zaś 27 milj. **Dziś na 40 francuzów przypada 47 anglików, 62 niemców i 136 rosjan.** Spółczynnnik urodzeń we Francji jest tak mały, że **lada silniejsza grypa odrazu powoduje deficyt.** W roku 1926 ludność francuska została doprowadzona do liczebnego poziomu z przed 45 laty. **Innemi słowy, w ciągu 45 lat ilość francuzów nie wzmogła się, podczas kiedy Niemcy wzrosły o przeszło 20 milj.**

Jakie są powody takiego stanu rzeczy? Socjologowie francuscy zadają sobie nielada trud, aby sięgnąć do przyczyny tej prawdziwej klęski współczesnej Francji. To tak trudno powiedzieć sobie: **„Mój naród umiera — dla mojego narodu nie ma ratunku".** I w swoich poszpkiwaniach socjologowie francuscy dochadzą do **niesłychanie ciekawych rezultatów.** Najbardziej interesującą jest **teorja stałego zaludnienia Galji.** Jeżeli wierzyć obliczeniom historyków i statystyków, to ludność Galji za czasów Juljusza Cezara wynosiła 30 milj.—a więc mniej więcej tyle co dziś, jeżeli przyjmiemy, że Galja równa się Francji. Francja posiada rzekomo swoją własną krzywą wzrostu i upadku ludności, której **amplituda wynosi 100 lat.** Bardzo charakterystyczne jest, że w latach 1600 — 1700 wzrost ludności wynosił 5 proc., czyli w liczbach bezwzględnych ilość francuzów wynosiła 20, względnie 21 milj. Nagle od połowy wieku XVII do połowy wieku XVIII **wzrost wyniósł 43 proc. ludności w ciągu stu lat i stanął na** dzisiejszym poziomie. Stąd owi socjologowie i statystycy wyprowadzili wniosek, że **Francja nie będzie miała, ani więcej, ani mniej mieszkańców i że wahania w ciągu stu lat nawet o kilka miljonów nic nie znaczą, nastąpi bowiem okres, który znów wyrówna ludność Francji do poprzedniego poziomu.** Socjologa może interesować fakt, jakie są przyczyny owego zjawiska, nie notowanego w żadnym innym kraju pod słońcem. Natomiast polityka musi zainteresować inny fakt: **jak się odbije liczebny upadek narodu francuskiego i liczebny wzrost jego sąsiadów na losach narodu i terytorjum francuskiego.** Oczywista, że wnioski z tego faktu nie mogą być dla rasy francuskiej przychylne.

Czyżby rasa francuska się **zestarzała?** Nie wydaje się to być prawdopodobne. Jeszcze w roku 1816 francuski współczynnik urodzin wynosił 31 na 1000 (dziś jest 13). Ta sama rasa francuska, jak słusznie wskazuje prof. Saillens, **zaludniła w znacznej części Kanadę i tam francuzi przodują pod względem ilości urodzin.**

Przy narodowem nieszczęściu każdy chce upiec swoją pieczeń. Nic dziwnego, że **klerykałowie** wysuwają teorję, iż **upadek francuzów bezpośrednio łączy się z upadkiem uczucia religijnego wśród ludności.** Klerykałowie twierdzą, że tylko wiara daje spokój, pewność i nadzieję na przyszłość. **Kto nadziei nie posiada, ten nie zna radości życia, ani nie czuje potrzeby kontynuowania życia poprzez pokolenia.** Teorja klerykałów zahacza wprawdzie o bardzo wysokie sfery ducha ludzkiego, ale nie mniej jednak można jej zarzucić, że **nie daje się konsekwientnie zastosować do wszystkich krajów.** Tak naprzykład **Irlandja** — kraj o przysłowiowej **religijności,** kraj wiernie oddany kościołowi, cierpi, podobnie jak Francja, na **niesłychany spadek urodzin.**

Trudno znaleźć rozwiązanie, jak i trudno znaleźć radę na objaw tak bjologiczny, jakim jest wrost i spadek urodzin. Pewne jest tylko, że składają się na to bardzo liczne przyczyny charakteru biologicznego, psychicznego i gospodarczego. **Na pewnem poziomie dobrobytu ilość urodzeń zawsze spada — co jest zjawiskiem znanym w całym świecie,** Francja dosięgła szczytu swojej potęgi, szczytu dobrobytu i w tym momencie musi nastąpić przełom. Proponowano przez propagandę zwalczyć system najpierw dwojga dzieci, a później jednego dziecka. Propaganda w tych wypadkach daje bardzo słabe rezultaty. **Propagandą można dotrzeć co najwyżej do umysłu ludzkiego, ale nie do łoża małżeńskiego.** Dzieci rzadko kiedy są produktem racjonalnym. Propagandą można dotrzeć do warstw oświeconych, jeśli chodzi o konsumpcję **mydła, czekolady, albo elektrycznych odkurzaczy.** Trudno jest propagandą w imię dobra ojczyzny dotrzeć tam, gdzie **gdnieżdżą się najgłębiej uzasadnione interesy własne, o decydującem w życiu znaczeniu.**

I dlatego ta cała propaganda absolutnie nic nie pomoga. Spadek urodzin we Francji jest znaczny , napływ cudzoziemców coraz większy nietylko do Paryża ale i na prowincję. Bogata potęga kulturalną Francja potrafi wprawdzie **asymilować elementy obce,** ale przypomnijmy sobie, że **asymilacja mas idzie coraz trudniej.** Jeszcze dziś **robotnicy polscy,** którzy przychodzą, by pracować w kopalniach i na polach Francji, aby ofiarować swój pot przy odbudowie Francji — ci robotnicy w drugiem pokoleniu mówią po francusku, a może w trzeciem pokoleniu przestaną czuć po polsku. Ale już **włosi,** którzy wdzierają się od południa są o **wiele mniej podatni na asymilację** i coraz wyraźniej akcentują swą odrębność. Anglicy i amerykanie, którzy zamieszkują Paryż trzymają się wprawdzie zdala od intelektualnego życia francuskiego i z małemi wyjątkami nie stykają się z czynnikami politycznemi we Francji, ale są to rzeczy, które lada rok mogą się zmienić, a wówczas zacznie się to, co francuzi nazywają **„królestwem meteków we Francji",** t. zn. **predominacją obcego żywiołu nad rdzennie francuskim.** Ten groźny dla Francji moment jest wprawdzie jeszcze daleko, ale nie wolno go ignorować, jeżeli chodzi o przyszłość historyczną, jeśli chodzi o dalekowzrocznie obliczoną politykę. Teza polityka musi brzmieć, że **wyludniająca się powoli, ale stale Francja stoi oko w oko z rozrastającymi się Niemcami,** że pod względem technicznym Francja ustępuje Niemcom, a więc armja niemiiecka musi być silniejsza od armji francuskiej. Uzbrojenie niemieckie — pod uzbrojeniem rozumiemy tu nietylko uzbrojenie żołnierza, ale i **cały przemysł wojenny Niemiec** — musi być lepsze od uzbrojenia francuskiego.

Jakie stąd wnioski? Francja może albo ulec Niemcom, albo **oprzeć swoje istnienie o kombinacje polityczne.** W pierwszym rzędzie o swe siły kolonjalne i o sojusze z innymi narodami.

Za lat kilkadziesiąt wyludniona Francja znajdzie się w sąsiedztwie 80 miljonów niemców i 60 conajmniej miljonów włochów. Co będzie wówczas? I dlatego wcale nie przesądza znany myśliciel francuski, prof. Richet, kiedy mówi, że **problem ludnościowy we Francji nie jest wcale najważniejszy, bo jest on właściwie jedyny, naczelny, z najważniejszych najważniejszy...**

Czesław Ołtaszewski.

Mowa min. Zaleskiego w Genewie

sprecyzowała stanowisko Polski w sprawie zagadnień rozbrojeniowych i paneuropejskich.

Wywody min. Zaleskiego spotkały się z powszechnem uznaniem

Genewa, 16 września.
(Telegram własny „Republiki").

Podczas dzisiejszego posiedzenia Ligi narodów p. min. Zaleski wygłosił dłuższe przemówienie, w którem rozwijał **polski punkt widzenia na pokój światowy, bezpieczeństwo i rozbrojenie powszechne.**

Delegat Polski stwierdził przedewszystkiem, że sprawy rozbrojenia i pokoju powszechnego są najściślej z sobą związane i nie można żadna miarą rozwiązywać ich oddzielnie. **Polska pragnie rozwiazać problemy te w ten sposob, aby państwa zyskały zapewnienie pokoju, zagwarantowanie pewności, poczem dopiero możliwe jest bezpieczne rozbrojenie.**

Rząd polski jest pewien, że niezadługo zbliży sie okres, kiedy znów będzie można postawić na porządku dziennym spraw europejskich **kwestję protokułu gwarancyjnego.**

Polska gotowa jest podpisać umowę międzynarodową o pomocy finansowej dla państwa napadniętego. Rząd polski kładzie wielki nacisk na umowe między narodową o unikaniu wojen przez wyposażenie rady Ligi narodów w nowe kompetencje dla zwalczania możliwości wojny.

W sprawie Pan-Europy rząd Rzeczy pospolitej podziela francuski punkt widzenia. Zjednoczenie państw europejskich może jedynie nastąpić **jako rezultat porozumień regjonalnych,** zgodnie z założeniami Ligi narodów. **Oczywiście, że porozumienia tego rodzaiu w niczem nie będą naruszać suwerenitetu ani też granicznych słupów państw.**

Gwarancje przeciw wszelkiemu napadowi, zrzeczenie się wojen, zobowiązanie do regulowania wszelkich sporów międzynarodowych na pokojowej drodze — **oto co jest koniecznym warunkiem zawarcia paktu ogólno-europejskiego.**

Propozycja francuska daje szerokie pole rozbudowy stosunków gospodarczych miedzy narodami. Zwalczanie kryzysu europejskiego będzie o wiele łatwiejsze o ile będą stworzone porozumienia regjonalne, jako pierwsze szczeble porozumienia ogólnego. Wychodząc z tych założeń rząd polski zwołał w sierpniu konferencje agrarna do Warszawy.

Mowa min. Zaleskiego **spotkała się z najprzychylniejsza oceną w kołach rady Ligi narodów i była oklaskiwana.** Jasne i logiczne wyłożenie stanowiska polskiego z punktu widzenia zarówno naszych interesów, jak i ogólno-europejskich, zostało ocenione nader dodatnio.

ODOL — świat cały ma tę nazwę w mowie: pasta ODOL zapewnia zębom biel i zdrowie

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

„Krakowiacy i Górale".

Kolorowe widowisko śpiewno-taneczne grane będzie w dalszym ciągu dziś i jutro oraz w sobotę i w niedzielę wieczorem. — Ceny zniżone: od 1 zł. do 5.50.

Wznowienie „Karola i Anny".

Dramat wojenny Leonarda Franka „Karol i Anna" wznowiony będzie w piątek wieczorem na scenie teatru miejskiego i powtórzony w sobotę o godzinie 4-ej po południu.

Bilety w kasie zamawiań, Piotrkowska 74 od godz. 10 rano do 7 wiecz. bez przerwy.

„Spór o sierżanta Grischę".

Rozpoczęły się pełne próby z głośnej nowości repertuarowej A. Zweiga. Rolę tytułową Gryszy odtworzy Jerzy Woskowski.

TEATR KAMERALNY.

„Egzotyczna kuzynka".

W piątek wznowienia przedstawień w odnowionej sali Grand-Hotelu. Dana będzie komedja paryska L. Verneuil'a „Egzotyczna kuzynka" z E. Dziewońską, M. Kędzierską, St. Michalakiem oraz Kazimierzem Szubertem w kapitalnej roli bankiera-literata. — Ceny od 1 zł. 50 gr. do 6 zł. Bilety na Piotrkowskiej Nr. 74.

W przyszłym tygodniu pierwsza premjera sezonu — nowa komedja współczesna w 3-ch aktach F. Cammelrohr'a „Tempo ponad sto" z występem Zygmunta Nowakowskiego.

TEATR POPULARNY.

Co wieczór o godz. 8 min. 15 wspaniale wystawiona powieść sceniczna Jerzego Żuławskiego „Eros i Psyche".

„Płomienna noc Antonji".

W próbach pod kierunkiem reżyserskim K. Tatarkiewicza komedja ze śpiewami Lengyel'a „Noc Antonji" z p. Relewicz-Ziembińską w roli tytułowej.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA

Piotrkowska Nr. 295.

Najbliższą premjerą teatru Popularnego w sali Geyera będzie przygotowywany od dłuższego czasu przez dyr. J. Pilarskiego niegrany jeszcze w Łodzi melodramat w 9-ciu odsłonach z francuskiego p. t. „Niewinnie skazany", grany w Paryżu 500 razy z rzędu. Premjera w nadchodzący czwartek, o godz. 8.15 wiecz.

Bilety wcześniej nabywać można w kasie teatru od godz. 5 do 7 wiecz.

„SPLENDID". — INAUGURACJA SEZONU. „TRAGEDJA KOCHANKÓW".

Talent reżyserski wielkiego mistrza Joe May'a wystąpił w inauguracyjnym filmie pierwszego dźwiękowego kino-teatru „Splendid" p. t. „Tragedja kochanków" w całej pełni.

Joe May, czołowy reżyser europejski i tym razem stworzył niezapomniane arcydzieło. Interesująca treść i koncertowa gra doskonałego tria: Liany Haid, bohaterki filmu „Markiz d'Eon", Gustawa Fröhlicha i Schlettowa są dostateczną gwarancją wartości filmu.

Film ten utrzyma się przez dłuższy czas na ekranie „Splendidu".

Piękne są obie melodje: „Pozwól mi ująć twą dłoń" i „Twe oczy piękna pani" i w niedługim czasie nucić je będzie cała Łódź.

Interesująco wypadł nadprogram mówiony, w całości po polsku.

TEATR REWJI „CHOCHLIK".

Dziś w zimowym lokalu po raz ostatni rewja p. t. „Poco z zagranicy brać?" w 2-ch częściach 18-tu obrazach, pióra Hemara, Toma, Wło-Bora, Wulkana i Kruka.

Jutro wielka premjera nowej rewji p. t. „Odwrotna strona medalu". Udział całego zespołu oraz nowozaangażowanych sił. — Początek przedstawień: o godz. 5.30, 7.30 i 9.30.

„CAPITOL". WIELKI PODWÓJNY PROGRAM

Takiej dozy humoru, jaką uraczył nas „Capitol" w swym ostatnim programie, dawno już nikt z nas nie zażył.

W pierwszym obrazie p. t. „Szalony książę" Karol Dane — popularny Slim. Tłem filmu jest beztroskie życie studenterji w Siera.. Drugi obraz p. t. „Braterska miłość" — to już istna kanonada humoru. Slim i Georges Arthur stwarzają niezliczoną ilość przezabawnych sytuacyj. Obaj rywalizują o wdzięki nadobnej Jean Artur i nawzajem stroją sobie kawały.

TEATR REWJI „DOBRY WIECZÓR".

Rewja w 2-ch częściach i 20-tu odsłonach p. t. „Mów mi Fiołku", ściąga codziennie liczne rzesze najwybredniejszej publiczności łódzkiej.

Codziennie 2 przedstawienia — początek o godz. 7.03 i 9.30, w soboty, niedziele i święta o godz. 5.30, 7.30 i 9.30.

Gospodarka świetlna.

Od Prometeusza do żarówki elektrycznej. — W oświetlonem i niedoświetlonem mieszkaniu. — Światło w zastosowaniu do reklamy handlowej. — Zastosowanie w przemyśle.

Warszawa, we wrześniu.

Wyrażenie „gospodarka świetlna" może wydawać się w pierwszej chwili zwrotem mającym pozory „paradoksu". Nasuwa się bowiem pytanie, jak można światłem **gospodarzyć?**

Światłem dziennem można dysponować dowolnie, bo otrzymujemy je od przyrody darmo i w takiej ilości, ile chcemy wykorzystać, — już jednak i tu jest pewna granica — mianowicie, światło dzienne mamy do dyspozycji tylko od wschodu do zachodu słońca.

Dzień jest jednak zbyt krótki, aby wszystkim wymaganiom ludzkości zadość uczynić, względnie, aby wszelkie prace wykonać tylko przy pomocy światła naturalnego. Światło sztuczne stanowi **niezaprzeczalną konieczność życiową** i braku jego niczem zastąpić nie można.

Konieczności rozjaśnienia mroków wieczornych we własnym domu, na ulicy, w sklepach, w lokalach użyteczności publicznej, w redakcjach pism, w warsztatach pracy i fabrykach, w środkach lokomocji etc. etc. są bezwzględne, **gdyż tętno życia ludzkiego nie ustaje nawet na moment.**

jest nieprzerywalne, wymaga więc odpowiednich warunków, a więc światła przedewszystkiem, jako czynnika nieodzownego i niczem niezastąpionego.

Światło — to życie, z tem hasłem cywilizacja kroczy w przyszłość. Już legendarny **Prometeusz** przeniósł **z Olimpu ogień,** a więc i światło, i obdarzył nim człowieka. Od owych czasów dużo się oczywiście zmieniło, blask ognia czyli światło coraz bardziej brano w karby, zniewalając je do spełniania pewnych funkcyj ściśle określonych. Po **stosie** — palące się polano, po **polanie** — **łuczywo,** po niem **lampa olejowa,** po niej **świeca,** po świecy **lampy naftowe, gazowe** i dopiero od lat kilkudziesięciu zaledwie, wszechwładnie, jako źródło światła, zapanowała **lampa elektryczna,** — dzisiejsza żarówka,—wszystkim znana, dla wszystkich **dostępna, czysta, subtelna, posłuszna, bezpieczna, która pięknie promieniując światłem — zwalcza ciemność, przedłuża dzień, zastępuje słońce.** Żarówka elektryczna—to szczyt doskonałości w technice oświetleniowej doby dzisiejszej, to genjalny wynalazek, udostępniony wszystkim. Aby jednak ze światła żarówki korzystać, trzeba dla niej przedewszystkiem stworzyć pewne podłoże, a więc przeprowadzić odpowiednią instalację i zasilić ją prądem elektrycznym. Instalacja jest kosztem inwestycyjnym, jednorazowym, prąd zaś zasilający tę instalację należy opłacać w miarę jego konsumowania, jest więc kosztem stałym i ciągłym.

W Polsce prąd elektryczny nie jest tani, skoro więc drogo zań płacić należy trzeba się zastanowić, czy **wydatek ten wytrzymuje kalkulację tak w budżecie domowym, jak w obliczeniu kosztów oświetlenia warsztatów pracy,** miast, dróg publicznych, reklam i t. d., czyli czy koszt prądu dla zasilania żarówek poniesiony jest **proporcjonalny do korzyści, osiąganych ze światła.**

Racjonalne używanie światła — które kosztuje, musi dać odpowiednie korzyści jako conajmniej ekwiwalent związanego z tem wydatku.

W wielu wypadkach wydatek poniesiony powinien nie tylko się zniwelować, ale **nawet dać zysk. Światło powinno zarobić,** a skoro ma zarabiać, musi **być zużytkowane w najwyższym stopniu, przy minimalnym nakładzie kosztów.** Zagadnienie to reguluje **racjonalna gospodarka świetlna,** która jest dla wszystkich dostępną z chwilą, kiedy się nad nią zastanowić i odpowiednie reguły zastosować. Powstaje pytanie, kiedy i jakie korzyści materjalne ze światła można osiągnąć.

A więc światło

w utrzymywaniu i urządzeniu mieszkania

np. stanowi koszt niewątpliwy i konieczny, wygodnie jednak, obficie niejaskrawo oświetlone pokoje podnoszą wrażenie piękna urządzenia całości lokalu.

Dobrze

oświetlona jadalnia,

a zwłaszcza stół, czy to nie podnieta dla apetytu, czy nie cieszy pani domu wrażenie, że skromniejszy nawet posiłek pod działaniem światła zadowoli gości lub domowników? Czy szkło stołowe lub kryształy nie zyskują na wyglądzie, kiedy promienie światła w tęczowych odbłyskach uwypuklają ich wygląd i piękno?

Obrazy na ścianach, rzeźby i dzieła sztuki, gablotki i serwantki, kwiaty w wazonach, **w złem oświetleniu tracą na wyglądzie,** Światło w pokoju sypialnym, gabinecie, światło w pokojach dziecinnych, korytarzach, przedpokojach, przy lustrach, pianinach, kozetkach, czy fotelach klubowych, wszędzie odgrywa wielką rolę wygody, hygieny piękna, a więc jest

czynnikiem cywilizacyjnym.

Koszt instalacji i spożycia prądu, niewątpliwy zysk, oczywiście nie materjalny, ale zysk istotny na podniesieniu piękna i estetyki, w pracach zaś domowych *zysk na czasie, zdrowiu, kosztach, leczeniu,* nie da się cyfrowo obliczyć, jest on jednak wyraźny.

W gospodarstwie domowem nie należy oszczędzać na oświetleniu, to znaczy mieć światła do dyspozycji w chwili potrzeby tyle, ile *racjonalne oświetlenie danego pomieszczenia wymaga.*

Przechodząc z oświetlenia domu na lokomocje np. znów stykamy się z zagadnieniem oświetlenia. Ulice miast, place publiczne, wiadukty, mosty, tunele, przejścia, przejazdy kolejowe, etc. etc. czyż przy dzisiejszym ruchu możliwe byłyby bez oświetlenia? A same środki lokomocji (wagony kolejowe, tramwajowe, autobusy, powozy, samochody), czyż byłyby dostępne bez jarzących się lamp? Światło zmniejsza ryzyko, wzmaga frekwencje, daje gwarancje bezpieczeństwa od kradzieży, od wypadków czy katastrof. W tej dziedzinie światło *jest czynnikiem korzyści, bezpieczeństwa, zysk niezaprzeczalnie da się ująć cyfrowo, ale wartość jego rzeczywista jest niezaprzeczalna.*

W dalszym ciągu, zgłębiając zagadnienie zysku z racjonalnego oświetlenia, skierujmy naszą myśl na

oświetlenie sklepów, domów towarowych i reklamę handlową.

Sklep dobrze oświetlony zachęca do zakupu, obroty zwiększają się, klijentela nabiera większego zaufania, bo dokładnie można towary oglądać.

Gustownie urządzona *reklama świetlna zmusza do ich zauważenia i pozostaje w pamięci przechodnia,* który nie dziś, to jutro ją wykorzysta i stanie się klijentem przedsiębiorstwa. *Dobrze oświetlony szyld sklepowy, to bilet wizytowy firmy, przypominający o nazwie i istnieniu przedsiębiorstwa.*

Światło jest wielkim

czynnikiem reklamowym

i choć *zysk ze stosowania światła* nie daje się ściśle obliczyć cyfrowo—*istnieje jednak bezwzględnie.*

Inaczej nieco przedstawia się sprawa oświetlenia warsztatów pracy, fabryk, zakładów przemysłowych, gdzie światło występuje jako *czynnik wytwórczości.* Stwierdzono bowiem wielką ilością doświadczeń i badań, że *przy dobrem i racjonalnem oświetleniu zwiększa się w znacznym stopniu wydajność robotnika,* przedmioty produkowane odznaczają się większą dokładnością i precyzją wykonania, ilość *nieszczęśliwych wypadków maleje,* pracownicy mniej odczuwają znużenie, psychicznie czują się lepiej, *hygjena podnosi się ogólnie w znacznym stopniu.* W kalkulacji fabrycznej zysk pieniężny z racji właściwego oświetlenia *daje się ściśle obliczyć cyfrowo i znacznie przekracza koszty urządzeń świetlnych i doprowadza je do istotnie koniecznych granic.*

W tym wypadku gospodarka świetlna ma znaczenie zasadnicze i kto ją zaniedbuje lub lekceważy

marnuje kapitał,

zmniejsza swe zarobki, wytwarza gorszy gatunek towaru.

Światło sztuczne we wszelkich zastosowaniach nie tylko więc kosztuje, czyli pochłania pewien nakład pieniężny, lecz także przy właściwem zastosowaniu — zarabia.

„Gospodarka świetlna" jest przeto zagadnieniem ekonomicznem, o którem wszyscy korzystający z oświetlenia powinni pamiętać, a nawet badać je i zgłębiać, szukając i w tej dziedzinie korzyści najzupełniej realnych i możliwych do osiągnięcia.

Juljan Bulzacki.

Tomaszów-Mazowiecki.

(Telefonem od własnego korespondenta).

TAJEMNICZE POSTRZELENIE.

Władze policyjne zawiadomione zostały, że przy ul. Warszawskiej Nr. 36 leży jakiś mężczyzna. Okazało się, że jest to Stefan Gwieździński (Leszno8).

Przybyły na miejsce lekarz stwierdził postrzelenie kulą rewolwerową w lewy bok poniżej serca. W stanie ciężkim przewieziono rannego do szpitala, gdzie zdołał on jeszcze złożyć zeznania.

Z zeznań tych wynika, że wracając do domu natknął się obok cegielni Krüga na jakiegoś osobnika w towarzystwie niewiasty. Osobnik ów bez żadnej przyczyny począł do niego strzelać, poczem zbiegł. Dalszych zeznań ranny nie mógł złożyć, gdyż stan jego jest bardzo ciężki. Policja prowadzi energiczne dochodzenie.

NAPAD.

Wczoraj wieczorem, posterunkowy, pełniący służbę przy ul. Rolanda, zatrzymał jakąś furmankę, z której dobywały się głuche jęki. Okazało się, że w furmance leżał w kałuży krwi 25-letni Władysław Dobecki. Wezwany lekarz w stanie ciężkim odwiózł go do szpitala.

Z zeznań poszkodowanego wynikało, że został on napadnięty przez jakichś osobników w ubraniu cywilnem i wojskowem, przyczem ten ostatni zadał mu kilka ciosów bagnetem.

Policja wdrożyła dochodzenie, które przyczyniło się do ujęcia sprawców. Okazali się nimi: Wincenty Goździk, którego aresztowano i Władysław Książczak, dezerter, którego odstawiono do garnizonu.

Radomsko.

(Telef. od naszego korespondenta).

SEZONOWA KRADZIEŻ.

Sowiński Ludwik doniósł, że od dłuższego czasu nieznani sprawcy dokonują systematycznej kradzieży kapusty. W wyniku dochodzenia zatrzymany został Józef Secomski ze wsi Strzałków.

ZABÓJSTWO NA ODPUŚCIE.

Piotr Rozumek przybył na odpust do Pajęczna. Przechadzając się po ulicy miasteczka, natknął się na kilku podchmielonych osobników, między którymi wynikła bójka. Na przechodzącego wieśniaka rzucił się jeden z awanturników i zadał mu cios nożem. Uderzenie spowodowało śmierć. Sprawców osadzono w areszcie i oddano do dyspozycji sędziego śledczego.

WYPADEK SAMOCHODOWY.

Na zakręcie szosy najechał autobus na Fr. Kacprzyka. Po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej przewieziono ofiarę wypadku do szpitala. Szofer został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

WRZESIEŃ
17
SRODA

Dziś Franciszka
Jutro Józefiny Ireny.

—::—

Wschód słońca	5.12
Zachód słońca	17.50
Wschód księżyca	23.09
Zachód księżyca	15.18
Długość dnia	12.28
Ubyło dnia	4.18

Rejestracja rocznika 1912

Kto ma się zgłosić dziś.

Dziś, w środę, dnia 17 września r. b. do rejestracji w lokalu biura policyjno-wojskowego (Piotrkowska 212) w godzinach od 8-ej rano do 15-ej winni się zgłosić mężczyźni, urodzeni w 1912 roku, zamieszkali na terenie IV-go komisarjatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: A, B, C, D, E, F, G, i zamieszkali na terenie XI-go komisarjatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: K, L, Ł, M, N, O, P.

Kabel telefoniczny Łódź—Warszawa.

Budowa linji kablowej na szlaku Łódź — Warszawa została już w ubiegłym tygodniu całkowicie ukończona. Na szlaku tym dotychczas istniało 6 połączeń napowietrznych, obecnie zaś będzie uruchomionych 17 połączeń kablowych, które w miarę zapotrzebowania można zwiększyć do ilości 47.

Czas potrzebny na uzyskanie połączenia zajmie nie więcej jak 5 do 10 minut. Dokładny termin uruchomienia nowej stacji nie jest dotychczas wiadomy. Decyzję w tej sprawie ma wydać ministerstwo poczt i telegrafów. Według uzyskanych przez nas informacji ministerstwo, po kilkakrotnem zbadaniu dokonanych prac, ma zamiar najpóźniej do 1-go października uruchomić nowozbudowaną stację. (d).

Zjazd absolwentów łódzkiej „handlówki".

Komitet zjazdu absolwentów gimnazjum zgromadzenia kupców m. Łodzi (dawna wyższa szkoła handlowa, a także 8 kl. wyższa szkoła realna) zawiadamia, iż z racji poświęcenia tablicy dla poległych w walkach o niepodległość byłych uczniów szkoły, odbędzie się w dniu 5 października r. b. zjazd wszystkich absolwentów szkoły, wszystkich roczników, poczynając od 1902 i 1903 roku. Komitet uprzejmie prosi sz. kolegów o łaskawe zgłaszanie swego wzjeździe uczestnictwa, nadesłanie własnych adresów oraz wiadomych im adresów kolegów, do gimnazjum zgromadzenia kupców m. Łodzi (Narutowicza 68), najpóźniej do dnia 1 października r. b. Komitet prosi o szybkie nadsyłanie zgłoszeń.

Lekarz-dentysta
FANNY HOROWICZ
powróciła
i przyjmuje od 10—1 Cegielniana 25, tel. 108-26 oraz od 3—7 w Lecznicy Piotrkowska 294, tel. 122-89

Lista „Centrolewu" w Łodzi.

Socjaliści zająć mają trzy pierwsze miejsca.

W ciągu ostatnich dni tocza się pertraktacje pomiędzy zarzadami stronnictw, wchodzących w skład „Centrolewu", w sprawie zestawienia list przy nadchodzących wyborach. Na pierwszem miejscu listy „Centrolewu" w Łodzi znajdować się będzie przedstawiciel P.P.S.C.K.W., na drugiem miejscu listy — również na trzeciem—przedstawiciel Niemieckiej Socjalistycznej Partji Pracy (o ile wejdzie ona w skład „Centrolewu"), na czwartem miejscu najprawdopodobniej przedstawiciel kartelu związków Zawodowego zjednoczenia polskiego (N.P.R. prawica).

Jeżeli chodzi o okręg wyborczy powiatowy, oraz pozostałe okręgi wyborcze województwa łódzkiego, na pierwszem miejscu wspólnych list „Centrolewu" znajdzie się przedstawiciel „Wyzwolenia", na drugiem — Stronnictwa Chłopskiego, na trzeciem — P. P. S. C. K. W. (a).

Socjaliści mniejszościowi.

Z inicjatywy „Bundu" odbyła się konferencja przedstawicieli wszystkich mniejszości socjalistycznych (Bundu, Poalej-Sjon lewicy i prawicy, Niezależnych socjalistów oraz Niemieckiej socjalistycznej partji pracy), celem omówienia wyborów.

Narazie nie zostały przyjęte decydujące uchwały. Postanowiono odbyć powtórną konferencję w piątek, dnia 19 września. (p)

Blok żydowski.

Wczoraj odbyły się narady stronnictw żydowsko - narodowych, celem omówienia sprawy utworzenia bloku wyborczego. Doszło już do częściowego porozumienia. Dziś ma nastąpić podpisanie paktu. Do bloku wciągnięte będą żydowskie organizacje gospodarcze. (p)

Ortodoksi żydowscy.

Odbyło się ścisłe posiedzenie centralnego komitetu partji ortodoksyjnej żydowskiej. Rozpatrywano stosunek partji tej do zbliżających się wyborów do sejmu i senatu. Ortodoksi postanowili zbadać grunt, czy przystąpienie ich do tegoż bloku ogólno-żydowskiego przyniesie im większe korzyści. (p)

Zebrania w komisjach obwodowych.

W niedzielę, o godzinie 5-ej po poł., odbędą się zebrania we wszystkich komisjach obwodowych w Łodzi.

Stawić się na nie winni przewodniczący i jego zastępca oraz wszyscy członkowie komisji i ich zastępcy.

Celem zebrania będzie ustanowienie podziału prac w komisji, powołanie sekretarza komisji i t. p. Przewodniczący winien w czasie pierwszego posiedzenia zapoznać dokładnie członków komisji i ich zastępców z obowiązkami. (a)

Robotnicy sezonowi przeciw „Centrolewowi".

Domagają się powiększenia robót inwestycyjnych i wysyłają depeszę hołdowniczą do Marsz. Piłsudskiego.

Wczoraj w lokalu łódzkiej rady związków zawodowych odbyło się zebranie robotników sezonowych, zatrudnionych przy robotach miejskich i kanalizacji. Na zebraniu wygłoszono dłuższy referat o obecnej sytuacji politycznej, jak również zajęto stanowisko wobec magistratu m. Łodzi w sprawie prowadzonych przez tenże robót publicznych.

Po dłuższej dyskusji zebrani uchwalili rezolucję, w której stwierdzają, że **magistrat m. Łodzi wskutek ograniczenia dni pracy przy robotach miejskich zaoszczędził 580.000 złotych, która to kwota winna być, w myśl zleceń władz nadzorczych, obrócona na prowadzenie w dalszym ciągu inwestycyj i robót publicznych.** Tymczasem roboty publiczne mają być już wkrótce zakończone, a **robotnicy sezonowi znajdą się w nędzy.** Zebrani postanawiają domagać się od władz centralnych ubezpieczenia na starość.

Dalej postanawiają domagać się **pomocy doraźnej dla robotników sezonowych** i zwrócić się do magistratu i ministerstwa robót publicznych, aby w przyszłym roku roboty publiczne prowadzone były na większą skalę i rozpoczęły się wcześniej, niż w roku bieżącym. Następnie zebrani postanowili **wysłać depeszę hołdowniczą do Marszałka Piłsudskiego, wyrażającą uznanie dla jego rządów.** Pozatem zebrani robotnicy potępiają działalność „Centrolewu". (a).

Podpisywał brata na wekslach.

Naiwny kmiotek, który nie rozumiał, co robi..

Do najczęściej przez sądy łódzkie rozważanych spraw należą t. zw. wekslówki. Dzień w dzień na ławie oskarżonych zasiadają ludzie, oskarżeni o podrabianie akceptów i inne oszustwa na tle wekslowem.

Wieś dotychczas nie dostarczała podsądnych tego typu. Chłopi nie mają bowiem zaufania do weksli.

Wczorajsza więc sprawa Jana Kowalskiego, kmiotka ze wsi Łęki (powiat łaski), oskarżonego o podrobienie weksli, należała do dość wyjątkowych.

Brat oskarżonego, prowadząc handel bydłem, miał często do czynienia z kupcami łódzkimi, którzy przyzwyczaili go do weksli. Jan Kowalski, zajmując się wyłącznie swem gospodarstwem, zazdrościł bratu jego zarobków i pewnego dnia, w czasie swego pobytu w Łasku, zakupił rozmaite przedmioty, płacąc za nie wekslami, które podpisał imieniem brata.

Starszy brat akceptów nie wykupił.

Gdy zawiadomiono go o sporządzeniu protestów, zwrócił się do policji, oskarżając Jana o oszustwo.

Na wczorajszej rozprawie Jan Kowalski przyznał się do winy.

— Skąd ja się miałem znać na tem wszystkiem? — tłumaczył się. — Słyszałem, że mój brat ciągle z temi wekslami ma do czynienia, ale nigdy nawet dobrze nie wiedziałem, jak one wyglądają. Myślałem, że jak się takiego weksla nie zapłaci, to też za to nic nie robią.

W charakterze świadków zbadano brata oskarżonego i kilku kupców łaskich. Sąd skazał Kowalskiego na cztery miesiące więzienia, z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg dwuch lat. (as)

Włamywacze spłoszeni przez dozorcę.

Ubiegłej nocy nieznani złoczyńcy przy pomocy wyłamania żaluzji w drzwiach sklepu galanteryjnego przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 120, należącego do Józefa Neumana, dostali się do wnętrza jego. Po spakowaniu towarów, znajdujących się w sklepie do trzech przyniesionych worków, włamywacze zamierzali uciec. Nagle w drzwiach ukazał się nocny dozorca, który widząc co się dzieje, wszczął alarm.

Włamywacze rzucili się do ucieczki, pozostawiając w sklepie łup. Mimo natychmiastowego pościgu przy pomocy funkcjonarjuszy policji, sprawców włamania nie udało się ująć. (p)

Dyżury aptek

Dziś dyżurują apteki: N. Epsteina, Piotrkowska 225; M. Bartoszewskiego, Piotrkowska Nr. 95; M. Rozenbluma, Cegielniana 12; Sukc. Gorfeina, Wschodnia 54; J. Koprowskiego, Nowomiejska 15.

Firma ponosi odpowiedzialność za straty

wynikłe dla robotnika z jej winy.

W fabryce „Wierzbowianka" zatrudnioną była w ciągu lat dwuch, do kwietnia r. b., p. Marta Marcinkowska.

W kwietniu r. b. p. Marcinkowska została z pracy zwolniona, jednakże firma wzbraniała się wystawić robotnicy świadectwa zwolnienia. Wreszcie „Wierzbiowianka" wydała w lipcu r. b. zaświadczenie, a gdy M. zwróciła się do Funduszu bezrobocia — oświadczono że kto nie zgłosi się do Funduszu z zaświadczeniem w ciągu dwuch tygodni od chwili opuszczenia pracy — nie ma prawa do otrzymywania zapomogi.

P. Marcinkowska wystąpiła przeciwko firmie „Wierzbiowianka" do sądu pracy o odszkodowanie za stratę 379 złotych.

Po dwukrotnem odraczaniu sprawy, sąd pracy rozstrzygnął ją wreszcie w całości na korzyść p. Marcinkowskiej, przysądzając od firmy „Wierzbowianka" kwotę zł. 379 wraz z kosztami prowadzenia sprawy i procentami, wychodząc z założenia, że jeśli robotnik ponosi krzywdę materjalną z powodu opieszałości i nieprzestrzegania ustaw przez przemysłowca — ten ponosi w całości odpowiedzialność materjalną za spowodowaną szkodę. (a)

Dźwiękowy Teatr Swietlny
CASINO
Ostatnie dwa dni!
BUSTER KEATON
niezrównany odtwórca ról komicznych
król humoru
ulubieniec łódzkiej publiczności
w swej pierwszej komedji dźwiękowej p. t.
„Małżeństwo na złość"
niebywały humor kaskady śmiechu — śmiech do łez
Nadprogram dodatki dźwiękowe: Fleischerowski i aktualności Metro-Goldwyn-Mayer
Początek seansów o godz. 4.30, 6, 8 i 10.15, w soboty i niedziele PORANKI od g. 12-ej do g. 3-ej, po cenach najniższych

Pełna tabela wygranych loterji państwowej.

5-ta klasa—7-my dzień ciągnienia.

Tabela nieurzędowa.

PRZED PRZERWĄ.

Po 5.000 zł. wygrały n-ry: 13047 165030 207535.

Po 3.000 zł. wygrały n-ry: 42798 170320.

Po 2.000 zł. wygrały n-ry: 6351 73378 85478 108630 143153 207525.

Po 1.000 zł. wygrały n-ry: 27272 56442 71759 98121 114944 139529 143136 152308 171990 179931 189598 191498 199606 207999.

Po 600 zł. wygrały n-ry: 1468 37434 56854 73909 79863 86286 91554 100040 101536 134821 160368 160840 178420 191662 207965 208184.

Po 500 zł. wygrały n-ry: 3891 6491 6888 7293 17844 20023 20686 25390 26231 27964 28722 32108 37240 42039 47871 49235 49846 50406 51611 52163 57123 57154 57898 58242 68846 69448 70668 71116 71319 73095 76219 79422 83904 84663 95131 98928 99712 100854 100889 101921 106907 109332 109369 113268 113793 117106 117888 121190 124801 126043 127707 130112 133186 134494 135636 136578 138038 138771 142637 143420 144195 144976 144995 146923 150089 151068 152145 153800 154848 154933 155843 157110 163849 164074 165126 166345 166794 166872 177574 177743 180709 183039 183389 197678 198157 198766 200291 209029.

STAWKI:

439 669 750 887 982 1641 914 2240 74 716 63 3248 380 562 73 604 47 829 4284 281 343 52 58 74 606 804 5061 580 6155 255 501 814 7004 400 856 912 8585 656 727 814 920 9065 193 475 674 88 777 832 909 47 10221 98 481 587 654 960 11012 207 341 47 62 566 881 12120 60 211 383 421 96 606 753 840 916 13226 45 87 307 14 31 406 544 14169 472 581 670 887 15106 218 397 606 721 819 941 52 16173 262 67 300 479 17161 98 309 81 913 96 18331 51 88 429 39 520 54 653 69 74 93 792 19306 441 57 620 772 20042 45 556 610 31 21037 321 525 714 980 82 22129 23129 227 461 683 923 60 24056 364 448 915

25182 500 21 605 743 946 69 26024 210 556 675 810 926 27088 112 75 328 98 430 505 603 46 776 979 28248 378 448 785 997 29008 0 49 55 65 105 219 397 30308 419 880 87 31425 586 99 608 92 892 908 15 50 32996 33012 64 76 732 902 34108 75 924 35157 354 96 36221 369 84 883 37004 361 714 38183 575 87 711 39072 298 310 61 549 655 742 81 89 810 40272 705 96 996 41176 279 398 628 42193 284 407 99 599 903 43023 46 224 340 427 526 29 602 88 749 71 814 941 44444 66 581 621 23 700 856 50 45238 67 69 361 433 508 622 65 838 67 80 46155 338 430 610 96 731 834 47004 7 279 83 222 348 480 88 728 29 889 48082 374 45 572 50 973 48068 422 685 790 951 69 96

50430 537 898 906 72 51070 156 233 402 504 26 609 91 755 52148 66 764 66 813 967 53288 767 68 808 54151 286 369 528 67 952 55019 436 52 92 513 56241 371 405 70 534 92 624 57 733 956 57299 454 635 707 52 59 74 92 989 58035 439 47 77 560 67 726 38 55 59066 75 94 127 33 293 417 66 566 609 752 810 915 60135 69 83 274 88 504 921 61171 222 94 564 83 697 822 77 849 62012 211 59 428 54 67 638 63000 517 95 642 49 79 64329 602 58 63 726 76 829 98 65139 286 99 634 66087 104 548 767 78 67109 414 617 33 40 88 844 49 938 68467 85 567 608 615 065 69009 152 91 232 339 705 853 70663 731 851 71027 154 414 26 28 761 99 877 72430 78 570 865 963 73211 368 74208 755 854 89

75043 61 152 68 250 913 96 76062 675 798 996 77005 127 96 224 500 71 822 78243 767 79002 32 107 405 604 35 764 954 80148 465 540 801 46 81101 467 870 82104 249 307 48 551 73 782 901 83056 328 665 705 807 959 84704 75 942 85104 46 283 370 828 64 86112 97 317 404 503 866 965 81 87126 375 459 95 565 813 42 922 88048 61 463 710 52 830 926 89083 331 410 567 923 36 51 90040 48 116 413 24 863 91148 49 293 375 47 721 912 92365 406 527 93077 353 462 565 659 744 818 71 81 92 94112 81 469 70 501 36 624 94 817 966 95084 290 564 832 49 58 95 957 75 78 96053 69 167 780 908 97135 298 391 608 741 913 98309 504 659 95 99115 263 388 410 47 91 538

100036 410 21 554 647 90 830 38 101049 166 321 412 96 647 842 102059 163 396 487 957 103218 74 304 15 61 520 104601 78 758 840 954 105135 86 261 527 682 94 715 96 844 106101 429 55 650 866 988 92 107141 335 82 482 563 810 108080 256 57 614 738 109068 189 246 69 87 401 60 71 533 110038 43 463 665 978 111147 398 627 87 751 53 88 112195 240 367 476 663 781 113001 16 358 527 36 628 91 726 74 114198 249 332 500 24 88 94 657 59 887 115215 94 363 578 961 92 116072 336 40 54 464 65 627 117200 18 729 875 918 118010 86 130 90 229 46 368 559 653 55 60 840 119273 669 881 120055 192 263 589 604 50 53 83 857 121051 99 286 362 404 544 961 122179 84 478 722 814 960 123033 534 75 779 813 923 91 124176 552 960

125115 67 87 433 588 758 90 827 126056 87 477 517 760 868 99 127150 569 622 90 99 760 830 973 1281111 266 332 451 93 644 79 784 129446 575 88 859 130095 448 770 45 898 842 132262 68 540 634 132004 101 46 347 593 133256 77 413 637 134029 343 86 91 654 68 714 27 812 135108 86 315 480 500 686 785 839 91 987 136072 215 439 828 914 77 137036 84 142 254 40 94 817 969 1280032 115 25 576 670 92 98 139095 739 73 898 955 140002 18 25 76 277 369 529 39 47 641 65 733 97 141012 162 257 71 534 686 935 142106 221 350 52 584 662 748 84 143499 700 144102 309 444 98 145157 210 453 629 146114 220 38 302 16 539 65 750 147104 42 417 625 93 854 939 148090 585 636 765 149129 207 304 50 839 909 96

150117 267 354 449 533 645 798 837 42 935 151360 422 41 44 582 59 759 921 152379 804 153143 53 69 209 389 97 583 611 799 829 154099 286 461 84 575 731 895 155120 251 482 547 88 90 629 70 886 156053 54 288 330 70 724 871 157227 80 428 54 64 528 687 930 158211 36 321 587 61 7 67 826 50 159345 497 615 58 160004 68 102 31 424 161014 23 483 546 682 740 67 85 836 45 68 80 162110 231 301 417 57 508 23 30 75 617 759 927 163197 355 406 768 164003 366 508 748 815 945 165154 288 721 37 800 166439 93 604 73 769 875 919 37 800 166429 93 604 73 769 875 919 167219 529 775 892 902 168052 179 115 703 832 169118 59 72 315 81 472 524 787 908 170179 257 330 75 615 85 802 171480 603 20 31 38 73 838 51 972 172144 64 394 414 31 530 610 79 86 723 849 942 173297 370 819 99 174171 502 662 724 64 841

175010 752 58 176008 71 341 669 816 954 90 177002 213 304 83 588 681 888 909 178254 421 179002 20 419 59 609 706 840 978 180175 352 96 443 520 59 91 627 771 956 181037 122 263 50 328 60 91 446 550 736 50 182169 245 373 582 674 728 828 93 1830036 80 88 271 900 184365 76 571 682 714 185006 48 90 183 465 76 87 565 895 186190 241 70 433 843 187486 751 188044 366 509 65 83 941 189116 445 532 86 737 808 965 190147 391 541 600 1910005 351 410 14 192481 766 193119 326 414 48 502 604 707 93 823 194027 205 394 652 65 92 195092 514 618 762 805 196573 771 977 197052 254 300 522 612 947 198089 197 284 338 906 98 199083 90 221 72 468 673 756 968

200145 496 524 201249 302 477 892 914 30 47 202145 277 322 42 560 641 66 742 203028 236 204041 90 268 696 435 686 714 206233 551 61 207079 100 326 440 83 783 208054 66 536 630 67 783 209175 94 276 448 82 575 757 817 88

PO PRZERWIE.

10.000 zł. wygrał nr: 140806.

Po 5.000 zł. wygrały n-ry: 22987 86013 110823.

Po 3.000 zł. wygrały n-ry: 23774 173198 207164.

Po 2.000 zł. wygrały n-ry: 162545 189611.

Po 1.000 zł. wygrały n-ry: 3374 4537 52988 53634 78110 107459 107755 116748 121402 162272 169135 180041 205338.

Po 600 zł. wygrały n-ry: 13911 21834 42465 63542 69927 90437 98927 116373 117299 120570 129826 129845 132916 192940 199684.

Po 500 zł. wygrały n-ry: 673 3490 1106 14501 15417 16755 17333 17507 18941 2256 22681 23069 25677 26613 28808 32241 33532 41345 42874 47261 47926 48122 49033 50068 50464 52412 58492 64040 66411 68140 78480 82098 98430 102949 107084 108163 111118 115498 115237 120343 121586 121929 116721 126885 128744 129706 130475 139994 141486 143087 143868 148180 151033 152607 159295 161893 165164 173204 173435 175542 178429 179697 180114 188691 192548 195528 196090 197836 207985 208674 20497 209689.

STAWKI:

52 316 21 87 437 562 799 1150 75 304 615 930 2001 279 348 591 610 769 840 68 3024 44 88 155 827 583 777 4149 267 336 59 93 400 635 728 61 5427 662 703 916 6103 486 550 688 98 7418 667 882 937 8097 118 279 539 610 56 890 9520 84 10101 11 302 48 426 27 645 11014 85 140 475 744 805 12287 324 13186 840 72 14020 121 277 303 14 464 706 14097 158 96 240 401 689 722 29 900 16074 203 17515 631 835 18139 75 271 390 725 821 19019 53 785 20078 758 824 74 21279 366 473 88 99 507 775 974 22020 24 154 205 6 559 96 741 61 876 23610 38 24283 643 783 815 963

25184 328 479 809 26592 627 784 997 27067 223 41 481 557 743 996 28423 45 513 18 778 29057 66 169 400 37 588 796 887 961 300029 352 465 926 31234 76 303 603 34 32057 33205 45 75 469 638 791 811 34072 173 74 388 490 534 90 123 917 39 35045 92 119 36 316 82 724 34 79 805 81 36173 213 301 660 813 905 37257 318 831 38164 207 704 39257 420 54 727 56 80 870 40028 81 92 173 284 855 948 41161 90 247 455 536 727 42254 94 504 642 710 43213 87 323 46 488 684 95 722 854 982 44029 98 342 456 546 786 846 916 45118 62 493 699 720 884 46066 116 360 403 572 47028 132 501 13 969 48104 397 90 444 502 682 714 844 47 978 49006 188 538 633 40 966

50209 62 602 661 5 50 713 81 51204 63 659 819 69 75 802 9 10 15 24 52122 555 53179 201 368 612 706 54019 90 253 352 503 55137 288 752 90 817 953 56007 254 381 684 57189 220 831 58151 93 350 541 939 76 59350 459 95 530 960 60210 304 48 57 767 61069 380 525 33 633 90 909 62082 92 102 3 51 53 228 48 371 78 407 947 63069 103 321 26 505 41 82 612 843 64078 164 305 68 742 63 918 85 93 65310 477 508 47 635 914 30 66200 894 904 67116 339 71 452 706 76 68354 410 530 93 656 68 910 69176 394 521 858 70009 87 211 65 455 87 967 71242 427 791 816 61 65 931 72109 239 426 528 73090 161 282 428 866 74276 378 431 730 849 81 93 977

75278 620 760 881 944 76214 445 54 79 961 82 77081 240 360 40 502 21 26 96 965 78060 202 221 19 411 514 23 671 720 656 79005 06 140 347 490 722 962 80308 28 419 536 870 55 81704 806 963 82059 407 532 714 829 83156 277 383 418 85 699 710 828 902 19 84057 36 128 250 94 393 85216 611 61 726 807 50 944 86004 51 83 120 212 330 502 662 83 964 87052 296 364 432 677 704 40 88271 371 764 89015 152 206 502 27 855 90 724 863 41 90093 210 52 533 39 91370 47 61 41 468 36 91 896 973 92108 321 960 93009 35 231 390 56 495 627 94210 58 591 95209 04 89 527 605 96074 48 361 582 793 870 965 97459 853 961 97 98049 185 519 40 714 888 964 99104 336 45 499 833 100039 142 79 69 240 743 997 101292 293 394 402 846 928 102045 68 265 393 450 715 75 818 951 103244 378 494 104561 606 807 15 34 105069 354 506 42 794 811 961 92 106110 231 365 441 543 830 42 107070 837 88 108550 36 987 109067 304 435 606 733 682 20 56 110196 571 654 787 802 111054 303 553 771 841 54 941 112064 67 430 536 59 64 723 833 966 113046 56 857 114091 115072 189 288 782 922 116469 644 702 117605 84 969 118018 32 137 47 275 364 73 617 605 829 90 119010 21 245 78 67 521 619 711 22 807 960 120064 306 22 559 688 121049 227 328 605 45 122047 55 780 888 963 123000 08 04 47 94 570 1240673 570 657 75 890 908 82

125009 49 114 303 14 492 512 98 637 762 35 902 126502 27 791 127179 490 128046 273 619 211 765 938 129099 276 374 410 130415 571 793 820 74 131052 188 220 323 417 641 807 829 132089 416 55 601 766 133024 234 398 400 647 766 92 134094 128 30 422 24 67 599 688 935 135362 411 572 700 91 848 938 136200 81 630 903 137155 244 393 643 68 724 138592 786 966 139171 201 337 516 821 986 97

140024 106 519 723 141076 131 212 471 77 96 920 142029 32 180 299 304 674 859 99 933 143302 212 75 355 144128 655 720 32 77 145025 185 222 47 79 91 653 786 874 970 146258 636 735 959 147116 682 717 85 862 148174 412 503 74 602 797 149014 610 86 798 823 950

150143 58 262 302 524 621 22 75 727 151124 92 311 426 558 660 765 33 847 152134 44 426 641 809 88

153052 383 581 154168 422 604 732 155653 156074 259 469 157044 531 617 70 706 806 88 946 158036 95 358 88 417 637 98 696 790 824 938 159125 318 86 350 906 161344 850 9 162577 664 780 870 163021 37 40 66 241 363 482 736 820 67 1640221 317 83 488 714 936 58 165162 409 617 40 940 80 91 164024 119 227 406 682 750 819 167026 34 380 168073 668 861 977

168281 83 318 444 507 761 821 67 912 73 170064 247 334 171022 235 364 423 668 82 733 926 172190 216 99 433 696 742 893 173126 87 206 462 823 971 174170 221 494 593 671 790 928 96

175099 114 29 222 544 176233 852 85 177036 68 243 415 96 514 98 178063 161 222 542 640 179249 80 632 758 919 180000 51 118 408 63 42 775 823 57 181071 165 267 48 382 613 734 74 820 182216 91 317 668 81 183168 397 460 966 94 194100 67 220 338 55 97 964 185151 72 204 606 759 867 924 65 185061 225 54 373 625 739 92 187194 307 76 547 681 756 818 39 188015 77 144 336 456 694 29 609 11 899 189021 268 190027 378 473 74 609 191009 110 67 448 508 784 819 65 942

192049 218 71 96 526 778 193932 194064 193 211 436 99 921 67 195052 91 108 268 308 45 503 45 633 823 196144 61 506 747 864 86 197105 21 66 236 306 39 493 657 779 808 968 198225 345 553 665 846 63 199183 459 913 58

2000025 113 65 72 315 49 57 426 571 732 868 914 80 201213 83 419 62 611 743 202146 73 74 211 318 439 94 819 941 62 203002 115 19 367 696 784 968 204110 13 75 279 95 205188 823 206127 99 251 415 504 820 207469 73 671 803 919 208069 142 319 37 62 965 209036 94 160 236 315 51 65 440 58 529 86

— TRUPA WILEŃSKA —
SALA FILHARMONJI

Dziś o godz. 8.45 wiecz.

„Opowieść o Herszlu z Ostropola"
M. Lifszyca.

Jutro o godz. 8.45 wiecz.

„DYBUK"
Sz. An-skiego.

KURSY GIMNASTYKI, RYTMIKI I PLASTYKI Z. KRUSZÓWNY i M. ALPERNÓWNY.

Cieszące się w naszem mieście już ustaloną renomą kursy gimnastyki, rytmiki i plastyki, pozostające pod kierownictwem p.p. Z. Kruszówny i M. Alpern-Rotbardowej, wznowiły w dniu 15 b. m. lekcje. Program nauki obejmuje: gimnastykę hygieniczną (kultura ciała), rytmikę dla pań, panienek i dzieci oraz lekcje akrobatyki i gimnastyki tanecznej.

Dbałe o wysoki poziom kursów, stosuje kierownictwo ciągłe ulepszenia, zarówno pod względem rozszerzenia zakresu nauki, jako też w dziedzinie metodycznej.

Zapisy przyjmuje sekretarjat, mieszczący się przy ul. Zachodniej Nr. 65 (lokal zw. zaw. prac. miejskich) od godz. 5—7 wiecz. Tel. 168.55.

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi
„SPLENDID"

Otwarcie sezonu 1930—1931
wielkim superfilmem dźwiękowym prod. „UFA",
genjalnym arcydziełem reżysera JOE MAY pod tyt.:

„TRAGEDJA KOCHANKÓW"

wg. znakomitej powieści „Der unsterbliche Lump"
Role główne kreują: Liana Haid, Gustaw Fröhlich, H. A. Schlettow.
Stronę muzyczno-wokalną opracował osobiście RALPH BENATZKY. kompozytor wszechświatowej sławy.

Między in. odśpiewane będą dwa najnowsze przeboje:
1. Pozwól mi ująć twą dłoń
2. Twe oczy piękna pani...

PONADTO: PONADTO:
Nadprogram mówiony w całości po polsku.
Passepartouts i bilety wolnych wejść nieważne. Pocz. o godz. 6, 8 i 10

DŹWIĘKOWE
GRAND KINO

Z powodu nienotowanej dotychczas frekwencji sprolągowany na
jeszcze 3 dni!

Huragan oklasków zerwał się odruchowo na widowni po **pieśni miłosnej,** którą śpiewa

Ramon Novarro

w przebojowym filmie dźwiękowo-śpiewnym pod tyt.

„POGANIN"

Uprowadzona przez handlarzy żywym towarem.

Łodzianka w sidłach szaiki. — Tajemnicza kartka.—Zbrodnia, czy głupi żart?

Białostocki koresp. „Republiki" (W) telefonuje:

Z Bugu w pobliżu osady Mielnik, Bielsk - Podlaski, wyłowiono dziś zakorkowaną butelkę, w której znaleziono kartkę zapisaną ołówkiem. Po odcyfrowaniu tej kartki, okazało się, że treść jej jest niezwykle sensacyjna.

Kartka ta zawiera krzyk bezsilnej rozpaczy bezbronnego dziewczęcia, porwanego przez handlarzy żywym towarem. Brzmi ona dosłownie:

„Zostałam wciągnięta do szajki handlarzy żywym towarem. Wiozą mnie najprawdopodobniej do Francji. Zostałam uprowadzona przez niejakiego Zaldmana z Łodzi 7 września r. b. Mamy być w Gdańsku. Podpisano: (—) Maryla Lew, zam. w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 18".

Kartka ta może mieć trojakie pochodzenie. Albo jest niemądrym żartem i wrzucona została do rzeki poprostu dla niemądrego „kawału", albo też wrzucono ją z powodu jakiejś wyrafinowanej zemsty, na co mogłoby wskazywać przytoczone nazwisko uwodziciela, albo też wreszcie kartka pochodzi istotnie od dziewczęcia, które padło ofiarą handlarzy żywym towarem.

Policja białostocka wszczęła w tej sprawie dochodzenie.

Co pani ma tam pod sukienką?

Opowieść o eleganckiej damie, która lubi cudzy jedwab.

Pan posterunkowy przechodził ulicą Piotrkowską i bacznie oglądał przechodniów. W oko wpadła mu jakaś elegancka para. Dama, zdawało się, nosiła suknię z trenem, gdyż z pod palta wystawał jej rąbek pięknego koloru jedwabiu.

Trochę dziwne było, że tren stawał się coraz dłuższy. Posterunkowy jako gentleman, który obawiał się, czy przypadkiem **piękna pani nie zgubi sukni,** podszedł do niej i bardzo taktownie zwrócił jej uwagę na niedokładność garderoby. Równocześnie jednak dla wszelkiej pewności poprosił o dowód osobisty.

Elegancka dama zapłoniła się. Zamiast jednak wdzięcznie podziękować i okazać swój paszporcik, **rzuciła się do ucieczki.** Przejeżdżał akurat tramwaj. „Tren" zaplątał się między zgrabne nóżki i jeszcze chwila, a **dama znalazłaby się pod tramwajem.** Tylko dzięki zimnej krwi motorniczego i użyciu hamulców, udało się zatrzymać wóz na miejscu. W tym momencie posterunkowy stał się już mniej elegancki, **wziął damę energicznie pod rękę i zaprowadził do komisarjatu.** Wkrótce udało się schwytać również ptaszka w spodniach. Krótkie dochodzenie okazało, że elegancka para (Moszek Waldeman, zamieszkały w Łodzi i Chaja Wajnberg, nigdzie nie zamieszkała) stanowią spółkę „szopenfeldziarską", którą operując po składach jedwabiu, **wykradała, co się dało.**

Niedawno spółka po kilku ryzykownych operacjach **przeniosła się z Łodzi do Berlina,** gdy i tam jednak było jej za gorąco, wróciła znów na stare śmiecie. Sztuka jedwabiu pochodziła ze składu „Płomień", gdzie parka tak długo udawała kupujących, aż udało jej się zwędzić cenny materjał. Aresztowano ich. Siedzą teraz w urzędzie śledczym, gdzie policja stara się im wytłumaczyć „jedwabne myśli". (p).

Wojna na Zielonym Rynku.

Amator jedwabnych pończoszek bombardował garnkami straganiarzy.

Wielka wojna toczyła się wczoraj na Zielonym Rynku. Bolesław Rogalski, upodobał sobie jedwabne pończoszki, leżące na straganie p. L. Kuźmińskiej. Jednym ruchem ręki zgarnął pończoszki do kieszeni i, wesoło pogwizdując, usiłował oddalić się.

Pani Kuźmińska nie była w ciemię bita i wszczęła alarm. Rogalski w nogi... Po drodze wdepnął w koszyk z jajami i uderzeniem buta uczynił z nich jajecznicę.

Straganiarze zwąchali, co się święci i każdy począł darzyć Rogalskiego czem mógł: jeden kijem, drugi kopniakiem, ktoś inny znów batem...

Rogalski walczył jak lew... Ze straganów porywał garnki gliniane, szklane naczynia, donice i począł niemi bombardować napastników. Najgorzej wyszedł w bijatyce Josek Cederbaum, którego Rogalski zdzielił pięścią pod brodę.

Wśród wielkiej wrzawy zjawił się i granatowy mundur policjanta. Kiedy Rogalski ujrzał wymierzoną ku sobie lufę rewolweru, stracił nagle bojowy animusz i pozwolił sobie nałożyć kajdanki. Aresztowanego policjant musiał jeszcze bronić przed tłumem, wśród którego niektórzy uzbroili się tymczasem w dyszle i siekiery. Skrwawionego i pobitego amatora pończoszek jedwabnych osadzono tymczasem w więzieniu.

Dalszy spadek

ilości bezrobotnych.

Według danych państwowego urzędu pośrednictwa pracy za okres sprawozdawczy od 6-go do 13-go września r. b. liczba bezrobotnych zarejestrowanych na całym terenie Rzeczypospolitej wynosiła 172.152 osoby, czyli o 860 osób mniej, niż w poprzednim tygodniu sprawozdawczym.

Z RADY MIEJSKIEJ.

W czwartek, dnia 18 b. m., o godzinie 19 i pół odbędzie się posiedzenie komisji finansowo-budżetowej rady miejskiej. Na porządku dziennym znajdują się m. in. następujące sprawy: kosztów wyborów do sejmu i senatu, ustalenia na rok 1931 stawek dodatku komunalnego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, wzięcia udziału w subskrypcji nowej emisji akcyj łódzkiego towarzystwa elektrycznego oraz nabycia działki ziemi na urządzenie miejskiego cmentarza grzebalnego.

W tym samym dniu o godzinie 20-ej odbędzie się posiedzenie komisji pracy, która rozpatrzy szereg wniosków magistratu, dotyczących emerytur, dyspens i t. p.

POŻAR W ŚMIETNIKU.

Wczoraj przy ulicy Krótkiej Nr. 10 na Bałutach wybuchł w śmietniku pożar, wzniecony prawdopodobnie przez lekkomyślne wysypanie do śmietnika gorącego popiołu. Płomienie zauważono dopiero w chwili, kiedy śmietnik stanął w ogniu. Wezwany I-szy oddział straży ogniowej przybył w momencie, kiedy płomienie objęły już dach na przylegających do śmietnika komórkach. Ogień umiejscowiono. (a)

NOWA KSIĘGOWOŚĆ.

Najważniejszą rzeczą dla przedsiębiorcy jest jego księgowość. Przez księgowość przedsiębiorca informuje się o biegu i stanie swego przedsiębiorstwa.

Oględny przedsiębiorca winien mieć księgowość codzień „a-jour", jeżeli nie chce popełnić błędu, który może jego przedsiębiorstwo narazić na szkodę. Panujący obecnie kryzys tembardziej tego wymaga.

Przestarzałe metody księgowości utrudniają przedsiębiorcy ścisłą kontrolę, stwarzają przy większej pracy zaległości i wykazują zwykle rezultaty z opóźnieniem. Każdy postępowy przedsiębiorca winien swoją księgowość uprościć i ulepszyć. Jako nadzwyczaj praktyczna i zupełnie przejrzysta jest ogólnie uznana nowoczesna metoda szwajcarska „Ruf". Metoda „Ruf" zaoszczędza około 70 procent czasu i pracy i umożliwia wykazywanie codziennych bilansów. Przejście na tę metodę jest proste, w każdej chwili możliwe, nie sprawia żadnych przeszkód w pracy i nie wymaga nowego wyszkolenia personelu.

Wszystkie firmy, które przeszły na tę skróconą księgowość, są z niej najzupełniej zadowolone. Na życzenie interesantów księgowość zostaje zademonstrowana. Broszury wysyła się na specjalne żądanie.

Zaprowadzenie tej księgowości przyjmuje i bliższych informacyj udziela O. R. Pfeiffer, przedstawiciel na Polskę, Łódź ul. Kopernika (Milaza) Nr. 57. Tel. 166-83.

SPORT

Kto będzie reprezentował

Polskę w spotkaniu ze Szwecją.

Kapitan związkowy P.Z.P.N-u mjr. Loth ustalił przed kilku dniami listę 20-tu piłkarzy ligowych, z których wybrany zostanie reprezentacyjny zespół footbalowy Polski przeciwko Szwecji na dzień 28 września.

Lista kandydatów przedstawia się następująco: *Cracovia:* Mysiak, Chruściński, Szperling; *Garbarnia:* Smoczek, Pazurek, Bator; *Warta:* Fontowicz, Wojciechowski, Staliński; *Legja:* Martyna, Ziemian, Ciszewski; *Polonja:* Kisieliński, Bułanow, Szczepaniak, Malik; *Wisła:* Kisieliński II. Jako rezerwowi, którzy ewentualnie w razie potrzeby będą brani w rachubę przy ustalaniu składu, figurują jeszcze: Seichter z Polonji, Szaller z Legji i Rodojewski z Warty.

Skład naszej reprezentacji ustalony zostanie w przyszłym tygodniu.

Rozgrywki w koszykówkę

o mistrzostwo Polski.

W związku z przeciągającym się terminem rozpoczęcia rozgrywek w piłkę koszykową o mistrzostwo Polski, dowiadujemy się, że na ostatniem posiedzeniu P.Z.G.S. w Warszawie zdecydowano rozgrywki rozpocząć jeszcze w miesiącu wrześniu. Jak wiadomo, w rozgrywkach barw Łodzi broni drużyna I.K.P., która zdobyła mistrzostwo okręgu łódzkiego.

Turniej tenisowy

o mistrzostwo armji.

W dniu jutrzejszym rozpoczyna się na kortach tenisowych Legji warszawskiej turniej tenisowy o mistrzostwo oficerów służby czynnej i rezerwy.

W turnieju zapowiedziany jest udział tenisistów z całej Polski. Tytułu mistrza w służbie czynnej broni por. Przybylski, zaś w rezerwie Marszewski.

Finał spotkania

o drużynowe mistrzostwo Polski

W nadchodzącą sobotę rozpocznie się w Warszawie międzyklubowe spotkanie tenisowe między Łódzkim Lawn-Tenis Klubem a Legją o drużynowe mistrzostwo Polski.

Ponieważ starania, celem umożliwienia udziału w tych grach najlepszemu graczowi łódzkiemu Maksowi Stolarowowi, odbywającemu służbę wojskową, natrafiają na znaczne trudności, przeto spodziewać się należy, że tytuł mistrza odebrany zostanie Łódzkiemu Lawn-Tenis Klubowi.

Prof. G. BAUMGARTEN

Pedagog-skrzypek

po powrocie wznowił działalność pedagogiczną
Zapisy od g. 5—7 pp. **Skwerowa № 6**

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ „POLSKIEGO RADJA".

ŚRODA, dnia 17 września 1930 roku.

11.58—12.05 Sygnał czasu z Warsz. i hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10—12.30 Muzyka z płyt gramofonowych (tr. z W-wy). 12.30—13.00 Program dla dzieci. P. Antoni Bogusławski wygłosi pogadankę p. t. „Opowieść dzieciom" — (tr. z W-wy). 13.00—13.20 Dalszy ciąg muzyki z płyt gramof. 13.20—13.25 Odczytanie programu dziennego i repertuar teatrów i kin. 13.25—16.15 Przerwa. 16.15—17.10 Muzyka z płyt gramof. (tr. z W-wy) 17.10—17.25 Komunikat harcerski (tr. z W-wy) 17.35—18.00 Radjokronika — wygł. dr. Marjan Stępowski (tr. z W-wy). 18.00—19.00 Muzyka popularna w wykonaniu Orkiestry Polskiego Radja pod dyr. Józefa Ozimińskiego (tr. z W-wy). 19.00—19.20 Rozmaitości. 19.20—19.45 Płyty gramof. (tr. z W-wy). 19.45—20.00 Komunikat Izby Przem. Handl. w Łodzi, odczytanie programu na dzień następny, komunikaty i sygnał czasu z W-wy. 20.15 — Audycje z okazji święta narodowego belgijskiego: a) Pogadanka o Belgji, b) koncert muzyki belgijskiej. Wykonawcy Orkiestra Filharmonji Warszawskiej, Grzegorz Fitelberg dyrekcja) i Alphons Ohnou (skrzypce), c) słuchowisko: Meterlink: „Pellens i Molisandra" W radjofonizacji Maksymiljana Weronicza, reżyserja Michała Meliny. Po audycji komunikaty: meteor policyjny, sportowy. 23.00—24.00 Muzyka taneczna z dancingu „Oaza" w Warszawie.

SENSACJA!

Najsłynniejsi artyści teatrów stołecznych

Ludwik Solski
Marja Gorczyńska
K. Junosza-Stępowski
Zbyszko Sawan

w przepięknym polskim całkowicie po polsku nagranym filmie przez

wytwórnię zagraniczną

„PARAMOUNT"

p. t.

„Tajemnica Lekarza"

p-g. utworu scenicznego James Barriego przekład Włodzimierza Perzyńskiego.

Wkrótce w dźwiękowem

GRAND-KINIE.

Łódź, 17 września 1930

KURJER HANDLOWY

Łódź, 17 września 1930

Inż. Karol Bajer.
Dyrektor izby przemysłowo-handlowej.

Polskie traktaty handlowe.

Artykuł dzisiejszy obejmuje część referatu dyr. Bajera, wygłoszonego na kongresie lwowskim, obejmującą zagadnienie rewizji istniejących umów.

II.

Racjonalna polityka traktatowa wymaga nieustannego czuwania nad konwencjami już obowiązującemi, obserwacji rozwoju stosunków handlowych związanych traktatem kontrahentów i wyciągania odpowiednich wniosków. Z przeglądu konwencyj i umów handlowych, któremi Polska jest związana, wynika jednak, że w tej dziedzinie w obecnym momencie **zbyt wiele uczynić nie można.**

RUMUNJA.

Nasuwa się tu kwestja, czy nie wypada do tej samej grupy problemów (rewizje, modyfikacje, uzupełnienia) polskiej polityki traktatowej zaliczyć kwestji rumuńskiej. Z Rumunją zawarliśmy 23 czerwca b. r. układ, który w dyskusji prasowej, a nawet w opinji niektórych izb został poddany dość ostrej krytyce. W toku wszczęcia przez izbę łódzką akcji o wprowadzenie w życie zawartych traktatów handlowych izba ta w sprawie rumuńskiej wypowiedziała się następująco:

„Nowy traktat polsko-rumuński nie uwzględnia wprawdzie znacznej ilości postulatów, wysuniętych przez przemysł polski, co spowodowane zostało koniecznością dostosowania ustępstw, uzyskanych od strony rumuńskiej, do udogodnień przyznanych przez stronę polską. Mimo to jednak ze względu na działanie klauzuli największego uprzywilejowania i ustępstwa celne, które Rumunja już przyznała względnie przyzna w najbliższym czasie innym kontrahentom, **traktat ten posiadać może** dla naszego eksportu — zwłaszcza włókienniczego — **duże znaczenie.**"

Ten pogląd izby łódzkiej i nadal uznać należy za słuszny. Nie uzyskaliśmy wprawdzie generalnej klauzuli największego uprzywilejowania, ale osiągnęliśmy ją dla wszystkich interesujących nas pozycyj wymienionych w aneksie „C", dołączonym do traktatu. Ta ograniczona klauzula wraz ze zniżkami wspomnianemi w aneksie „A", obejmującym nasiona buraczane, tkaniny bawełniane, ceratę i obuwie gumowe oraz szereg przetworów przemysłu mineralnego i metalowego, nie stanowi ulg zbyt daleko idących. W stosunku jednak do koncesyj udzielonych przez stronę polską są to jednak ustępstwa z konieczności dostateczne. Nie ulega jednak kwestji, że w tym momencie, kiedy sytuacja naszego rolnictwa umożliwi szersze uwzględnienie życzeń rumuńskich, także strona polska będzie mogła domagać się uwzględnienia słusznych postulatów metalowego przemysłu odlewniczego oraz udzielenia dalszych udogodnień dla naszego eksportu włókienniczego. W obecnym momencie jednak **nie można** sprawy rumuńskiej zaliczyć do rzędu aktualnych zagadnień **rewizyjnych** naszej polityki traktatowej.

JUGOSŁAWJA.

Do rzędu kwestyj tego rodzaju zaliczyć wypada — jak zaznaczono — w pierwszym rzędzie konieczność rewizji traktatu z Jugosławją, zawartego w r. 1922 i nieodpowiadającego w dostatecznej mierze ani nam, ani Jugosławji. Na życzenie Jugosławji rozpoczęto w roku 1929 rokowania, przerwano je jednak już w lipcu ubiegłego roku, a wznowienie ich ma nastąpić w najbliższych tygodniach. Struktura gospodarcza obu państw umożliwia dość żywą wymianę o charakterze wzajemnego uzupełniania się. Polska mogłaby zaopatrywać Jugosławję — w szerszym niż dotąd stopniu — w węgiel, wyroby metalowe i hutnicze, przetwory naftowe, dla których rynek jugosławiański w dogodnych warunkach celnych przedstawia duże możliwości. Należy przypuszczać, że żądania Jugosławji, dotyczące naszego systemu regulacyjnego, **nie będą przeszkodą nieusuwalną** przy zawarciu nowego traktatu; z drugiej strony domagać się musimy klauzuli największego uprzywilejowania ze względu na szereg stawek celnych ustalonych w traktatach Jugosławji z Anglją, Włochami, Czechosłowacją, Niemcami i t. d.

TURCJA.

Rokowania w sprawie rewizji konwencji handlowej polsko-tureckiej, rozbiły się znowu o zbyt daleko idące żądania tureckie w dziedzinie kontyngentów dla artykułów, których import do Polski podlega reglamentacji. Wznowienia rozmów oczekiwać można na jesieni, jednakże, mimo dużej roli, jaka przemysł polski przypisuje rynkowi tureckiemu uwzględnienie życzeń tureckich w ich obecnej rozciągłości nie wydaje się rzeczą możliwą.

CZECHOSŁOWACJA.

Domagają się modyfikacji podstawy traktatowej na jakiej opierały się nasze stosunki z Czechosłowacją. Czwarty protokuł dodatkowy do konwencji handlowej czeskosłowacko-polskiej podpisany został w r. 1928 i wprowadzony w życie w roku ubiegłym. Układ ten, który obok szeregu dodatkowych ustępstw celnych jest niejako modyfikacja koncesyj, przyznanych z obu stron w samej konwencji oraz w trzech protokułach dodatkowych, był **swego czasu poddany** żywej dyskusji, w której podnoszono, że ustępstwa strony polskiej są nieproporcjonalnie wielkie w porównaniu z ulgami przyznanemi nam przez Czechosłowację i że w konsekwencji oczekiwać należy znacznego wzrostu importu towarów czechosłowackich do Polski.

Liczba żądań, wysuniętych przez obydwie strony w ciągu rocznego stosowania w praktyce omówionego protokułu, nie jest narazie wielka. Czesi wystąpili obecnie z żądaniem niektórych zniżek celnych (m. in. dla niektórych **wyrobów włókienniczych).** Polska domaga się zwiększenia kontyngentów na bydło rogate oraz spełnienia drobnych żądań, mających lokalne znaczenie dla Śląska Cieszyńskiego. Należy przypuszczać, że wzajemne życzenia mogą znaleźć uwzględnienie.

Poważną wadą czwartego protokułu ze stanowiska Polski jest fakt, że warunki importu czechosłowackiego do Polski są naogół biorąc, ustabilizowane w układach wiążących **bezpośrednio** obydwie strony, podczas gdy Czechosłowacja w niektórych ważnych dla nas pozycjach (trzoda chlewna i mięso) uregulowała warunki przywozu z Polski w umowach z innymi kontrahentami (zwłaszcza węgierskimi), a my korzystamy z nich pośrednio na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania. Jest to luka, którą trzeba będzie przy najbliższej rewizji usunąć. Nowa taryfa czechosłowacka nie daje narazie podstaw do wystąpienia przez Polskę z żądaniami rewizyjnemi, gdyż korzystamy ze stawek związanych w traktacie czechosłowacko-węgierskim, obowiązującym do grudnia r. b. Niewiadomo jednak, jaka sytuacja wytworzy się po tym terminie.

AUSTRJA.

Analogicznie mniej więcej przedstawia się kwestja mocy obowiązującej t. zw. czwartej noweli do austrjackiej taryfy celnej, która narazie nie ma zastosowania wobec Polski, na podstawie przyznanej nam w traktacie z r. 1922 klauzuli największego uprzywilejowania. Pełne nadanie mocy obowiązującej austrjackiej noweli celnej wymaga w zakresie artykułów rolnych zgody Jugosławji i Węgier, a w zakresie artykułów przemysłowych rewizji traktatu austrjacko-francuskiego. Nowa sytuacja w naszych stosunkach traktatowych z Austrją zaistnieć więc może dopiero po zmianie umów, któremi Austrja jest obecnie związana z wymienionemi 3 państwami.

WĘGRY.

Traktat handlowy polsko-węgierski z r. 1925 okazał się już po 2-ch latach dla nas niewystarczającym. Dwie bardziej zainteresowane rynkiem węgierskim gałęzie przemysłu polskiego: włókiennictwo i przemysł naftowy w eksporcie do Węgier korzystały nie ze stawek uzyskanych bezpośrednio przez nas, lecz ze stawek przyznanych innym kontrahentom (nafta — Rumunji, włókiennictwo — Czechosłowacji). Interesy przemysłu metalowego natomiast, który w międzyczasie wysunął się na czoło w wymianie polsko-węgierskiej (po przemyśle węglowym), uwzględnione zostały dopiero w protokule dodatkowym z r. 1928, który ponadto ustalił fiksowane stawki dla polskich tkanin wełnianych.

Po podpisaniu jeszcze drugiego protokułu w marcu r. b. wzajemne stosunki są w zasadzie uregulowane; jeżeli zaś mowa o potrzebie modyfikacji, to chodzi tu o nasze życzenia, dotyczące trudności weterynaryjnych, jakie napotyka eksport niektórych artykułów rolnych.

BUŁGARJA.

Z Bułgarją należałoby zastąpić umowę tymczasową traktatem trwałym. Jednakże królestwo bułgarskie dotąd wogóle nie zawierało definitywnych umów handlowych (poza Turcją); pozatem obroty polsko-bułgarskie nie są pokaźne; w większym stopniu zainteresowany jest tym rynkiem przemysł hutniczy.

GRECJA.

Z Grecją zawarty został w dniu 10 kwietnia r. b. po żmudnych rokowaniach traktat, który ocenić należy ze stanowiska interesów polskich jako dość korzystny. Prócz klauzuli największego uprzywilejowania uzyskaliśmy w nim bowiem przypuszczalnie (umowa ta nie jest jeszcze opublikowana) także niektóre zniżki indywidualne. Wprowadzenie tego traktatu w życie prawdopodobnie jednak nie nastąpi wcześniej, niż w końcu jesieni r. b. wskutek przeszkód ze strony Grecji (zgromadzenie narodowe zwołane zostaje dopiero w październiku).

WŁOCHY.

Z traktatów, łączących nas z państwami południowej Europy, bardziej gruntownej modyfikacji domaga się właściwie tylko traktat polsko-włoski z lipca 1922 r. Traktat ten przyznaje nam wprawdzie klauzulę największego uprzywilejowania, jednakże włoski „dekret o ochronie produkcji krajowej" utrudnia eksport niektórych wyrobów polskich i stwarza konieczność uzyskania w drodze traktatowej koncesyj, któreby stępiły ostrze wspomnianego dekretu w odniesieniu do niektórych towarów polskich (zwłaszcza produktów hutniczych).

Duże trudności zwalczać musiał także eksport naszych ziemniaków, przeszkody te jednakże zostały usunięte przez zawarcie układu weterynaryjnego. Niemniej jednak strona polska winna trwać przy żądaniu rewizji traktatu z r. 1922, będącego obecnie anachronizmem wobec zmienionych warunków gospodarczych zarówno w Polsce, jak i we Włoszech.

SZWAJCARJA.

Konwencje weterynaryjną, jako uzupełnienie traktatu handlowego, powinna Polska zawrzeć także ze Szwajcarją. Jednokolumnowa taryfa celna stwarza w stosunkach polsko-szwajcarskich sytuację, która umożliwia dalsze trwanie bez zmian traktatu handlowego z r. 1922. Jednakże zakaz przywozu bydła do Szwajcarji, zmieniony później przez system kontyngentowania bez przyznania kontyngentu Polsce, nakazuje stronie polskiej w interesie eksportu płodów zwierzęcych domagać się wspomnianej już dodatkowej konwencji weterynaryjnej.

NORWEGJA.

Wreszcie z państw skandynawskich wymienić należy Norwegję, której wymiana handlowa z Polską mogłaby ulec pomyślnej dla nas korekturze w drodze rewizji traktatu z r. 1926. Traktat ten na razie nie zadowolił Norwegji; dopiero protokuł dodatkowy z r. 1928 w sprawie śledzi i konserw uczynił zadość interesom norweskim. O ile chodzi o interesy polskie, nasz przemysł nawozów sztucznych użala się na uprzywilejowanie traktatowe saletry norweskiej, która zrównana została pod względem celnym z saletrą chilijską, wskutek czego przywóz tego artykułu z Norwegji raptownie wzrósł (z 2 milj. zł. w roku 1928 do 18 milj. zł. w roku 1929), szkodząc wydatnie krajowej produkcji nawozów sztucznych.

LITWA.

Z państw bałtyckich tylko Litwa nie jest traktatowo związana z Polską. Rynek litewski w razie nawiązania normalnych stosunków handlowych z Polską niebyłby pozbawiony pewnego znaczenia dla nas. Niestety, sprawa umowy handlowej między Polską a Litwą rozważana będzie raczej w płaszczyźnie politycznej.

***

Z pozostałemi państwami europejskiemi (Anglja, Francja, Belgja, Holandja, Szwecja, Danja i t. d.) oraz najpoważniejszemi państwami Dalekiego i Bliskiego Wschodu (Japonja, Chiny, Persja, Egipt) stosunki handlowe uregulowane są definitywnie i na najbliższą metę nie wymagają rewizji względnie modyfikacji. Zwłaszcza stosunki polsko-francuskie, kształtujące się niepokojąco dla nas na podstawie konwencji z roku 1924, zdobyły w traktacie z kwietnia 1929 r. podstawę, umożliwiającą polskiemu przemysłowi wykorzystanie narówni z innymi konkurentami wszystkich możliwości, które reprezentuje rynek francuski. Należy jednak żałować, że traktat ten nie został jeszcze ratyfikowany i wszedł w życie tylko częściowo dnia 15 października 1929 r. Bliższa ocena umowy tej możliwa będzie dopiero po dłuższym okresie jej stosowania w praktyce.

NOTOWANA BAWEŁNY.

Liverpool, 15 września.
Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 6.04, luty 6.07, marzec 6.14, kwiecień 6.17, maj 6.23, czerwiec 6.26, lipiec 6.30, sierpień 6.33, wrzesień 5.97, październik 5.94, listopad 5.93, grudzień 6.00. Loco 6.21.

Liverpool, 15 września.
Bawełna egipska — zamknięcie: styczeń 9.54, marzec 9.72, maj 9.90, lipiec 10.02, listopad 9.42, grudzień 9.48. Loco 10.30.

Aleksandrja, 15 września.
Bawełna egipska — zamknięcie. Sakellaridis: styczeń 19.78, marzec 20.28, maj 20.73, lipiec 21.19, listopad 19.50. Ashmouni: luty 13.91, kwiecień 14.29, czerwiec 14.63, październik 13.22, grudzień 13.50.

Nowy Jork, 15 września.
Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 11.21, wrzesień 10.81, październik 10.92, listopad 10.00, grudzień 11.10. Loco 10.95. Kontrakty: styczeń 11.14, luty 11.18, marzec 11.27, kwiecień 11.34, maj 11.45, czerwiec 11.51, lipiec 11.62, październik 10.86, listopad 10.92, grudzień 11.04.

Nowy Orlean, 15 września.
Bawełna amerykańska — zamknięcie: styczeń 11.16, marzec 11.30, maj 11.57, lipiec 11.65, październik 10.90, grudzień 11.09. Loco 10.52.

Dolar—spokojnie.

W godzinach porannych na rynku prywatnym cena banknotów dolarowych w żądaniu wynosiła 8.99. Banki operowały dolarem po cenie 8.97.

Po południu pod wpływem wiadomości, iż Bank Polski w najbliższych dniach otrzymać ma ze swego konta zagranicznego MILION DOLARÓW w banknotach, tendencja sie załamała i noty dolarowe na rynku prywatnym kształtowały się w granicach 8.95 do 8.97.

W związku z tem zmieniło się również usposobienie dla listów zastawnych, których kurs w okresie przejściowej baussy dolarowej znacznie osłabł. Jak to donosiła niedzielna „Republika" chęć wyzyskania przez spekulecję wzmocnienia się dewizy na New York nie miała żadnych widoków powodzenia. Niewatpliwie w najbliższych dniach, gdy tylko rynek niemiecki uspokoi się i dewiza na New York wróci do uprzedniej wysokości, również ureguluje się kurs not dolarowych.

Sala Filharmonji
NARUTOWICZA 20.
W nadchodzące święta noworoczne
ROSZ-HASZANA i JOM-KIPUR
odprawi nabożeństwa znany i ceniony nadkantor wielkiej synagogi w Białymstoku tenor liryczny o wielkiej skali
M. PODRABINEK
przy udziale Łódzkiego Zawodowego Chóru dobrze zastudjowanego i pod batutą znanego dyrygenta - kompozytora p. **H. RUBINA.**
Sprzedaż biletów codziennie przy kasie Filharmonji od godz. 9 rano do godz. 9 wiecz.

Inwazja kapitału niemieckiego.

Przemysł budowlany pod grozą dumpingu zagranicznego.

Polski przemysł budowlany stanął w obliczu groźnego niebezpieczeństwa, które zarówno społeczeństwu jak i przemysłowi wyrządzić może większe szkody, niż najgorszy kryzys.

Korzystając z tego, że polskie firmy budowlane cierpią na brak gotówki i nie są w stanie podejmować się budowy większych objektów, czy robót wkroczył na nasz rynek zasobny w środki kapitał niemiecki.

Dwie największe firmy budowlane: **Siemens Bau - Union i Josef Berger stanęły do przetargów kolejowych i państwowych, oferując ceny dumpingowe, uniemożliwiające konkurencję firm polskich.**

Pierwsze to natarcie kapitału niemieckiego zostało odparte. Rząd mimo korzystnych warunków, odmówił Niemcom zamówień.

Ekspansja niemiecka na tem się jednak nie skończyła.

Po pierwszej porażce niemcy zaczęli **działać ostrożniej,** stosując podstęp i maskując swe posunięcia.

Rozpoczęły się próby opanowania istniejących firm polskich, wykupywania akcyj, kupowania za bezcen słabszych firm, tworzenie nowych placówek o polskich nazwach z ukrytym kapitałem niemieckim.

Niemcy chętnie **wypożyczają potrzebny kapitał, zastrzegają sobie jednak prócz procentów, podział zysku w stosunku do 50% i wyżej.**

Ta akcja toczy się w dalszym ciągu. Wynikiem jej jest to, że niektóre roboty w Gdyni dostały się w obce ręce. Jedna z największych firm budowlanych w kraju, mająca swą centralę w Poznaniu i oddziały we wszystkich większych miastach, przeszła pod kuratelę niemieckich kapitalistów.

Na czele tej firmy stoją ludzie o głośnych w Poznaniu i znanych nazwiskach politycznych.

Wojna o przędzę bawełnianą.

Wielki zjazd agentów czeskich.

Kartel zamierza wydatnie obniżyć ceny.

Ciekawy etapem wojny o przędzę bawełnianą stanowi zjazd agentów przędzalni czeskich. Ofiarowują oni przędzę po cenach niższych o 10% od uzyskiwanych obecnie przez kartel. Nadeszły już transporty przędzy Mautnera i Steina. Podobno w drodze są poważne transporty.

Kartel zachowuje sie nadal wyczekująco w stosunku do tych posunięć. Jak jednak można wnosić z rozmów, z chwilą, gdy wieksze transporty przedzy czeskiej znajdą się w Polsce, KARTEL WYDATNIE OBNIŻY CENY, krzyżując tem samem wszelkie plany importerów.

Będziemy przypuszczalnie świadkami batalji, która kosztować bedzie firmy sprowadzające przedze czeską dziesiątki tysięcy dolarów. O ileby te straty ponieśli wszyscy tkacze, to oczywiście możnaby mówić o zmuszeniu kartelu do ustępstw. Skoro jednak beda one poniesione indywidualnie, wówczas bedziemy świadkami wojny, za która rachunek zapłacą czynniki najbardziej aktywne. Natomiast element spokojniejszy z zadowoleniem tylko korzystać bedzie z wyników turnieju miedzy kartelem a importerami — producentami, oraz typu spekulacyjnego.

Ostatnie tygodnie wydatnie przyczyniły się do PODNIESIENIA WEWNĘTRZNEJ SPOISTOŚCI kartelu. W najbliższych dniach odbędzie sie posiedzenie zmieniające pewne postanowienia statutu. Przy tej sposobności bedzie omawiana sprawa wysokości uruchomienia, oraz ostatecznie ustalone zasady przekazywania kwot produkcyjnych.

Specyzowane więc zostana formułki clearingu kwotami produkcyjnemi na rzecz tkaczy i t. zw. „czystych" przędzalników.

Obligacje pożyczki budowlanej.

P.K.O., oddział w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 45, rozpoczął od dnia 15 września r. b. wydawanie oryginalnych obligacyj I-ej serji Premjowej pożyczki budowlanej. Po odbiór zgłaszać się można w godz. biurowych, t. j. od 8-ej rano do 1-ej po poł., przyczem przedstawić należy pismo z P.K.O. oraz dowód osobisty. Opłata wynosi po 20 groszy od każdej sztuki obligacji.

Giełda pieniężna.

Warszawa, 16 września.

Na dzisiejszem zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie panowała tendencja przeważnie słabsza dla dewiz europejskich, szczególnie zaś dla dewizy na Szwajcarję oraz dla dolara gotówkowego. Dziś nastąpiło gwałtowne załamanie się kursu dolara gotówkowego, który notowany był z początku po 8.97, zakończył zaś dzień kursem 8.94 i pół. Bank Polski pokrywał wszelkie zapotrzebowanie na dolary gotówkowe. Wobec załamania się kursu dolara gotówkowego na giełdzie oficjalnej zapotrzebowanie na dolary gotówkowe na rynku prywatnym było słabe, a dało się zauważyć znaczne zaofiarowanie dolara gotówkowego po 8.94. Rubel złoty w prywatnych obrotach 4.81, rubel srebrny — 1.80, bilon — 0.80, czerwoniec — 6.80. Notowano: kabel na New York — 8.923, dewizy na New York — 8.913, Londyn — 43.36, Paryż — 35.05, Praga — 26.47 i pół, Zurych — 173,07 i pół, Wiedeń — 125.98 i pół, Medjolan — 46.73 i pół, Budapeszt — 156.20, Amsterdam 395.35.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja bez zmiany przy niedużych obrotach. Notowano: Bank Polski — 166, Bank Zachodni — 72, Węgiel — 42.50, Lilpop — 25, Modrzejów — 8.

PAPIERY PROCENT. W związku z załamaniem się kursu dolara gotówkowego dało się zauważyć zwiększone zainteresowanie papierami procentowemi, zarówno państwowemi jak prywatnemi, dla których tendencja była mocniejsza przy większych obrotach. Notowano: 4 proc. poż. inwest. — 111, dolarówka — 59, 5 proc. poż. konwers. — 55.50, 8 proc. oblig. B.G.K. budowlane — 93, 8 proc. oblig. Banku Komun. III emisji — 93, 8 proc. Przem. Pol. — 88.50, 7 proc. L.Z. ziemskie dolarowe — 76.50, 4 i pół proc. L.Z. ziemskie — 55.75—56, 5 proc. L.Z. m. Warszawy 57—57.25, 8 proc. L. Z. m. Warszawy 73.75 — 74 (duże obroty), 8 proc. L.Z. m. Częstochowy — 64.25, 8 proc. L.Z. m. Kalisza 63—64, 8 proc. L.Z. m. Łodzi —68.50, 10 proc. L.Z. m. Radomia 78 — 78.75 — 78.50, 10 proc. L.Z. m. Siedlec 78.50—78.25.

Drobne tranzakcje, zawarte lokacyjnemi papierami i z tego powodu nienotowane w cedule giełdowej: 4 i pół proc. L.Z. m. Warszawy — 53.25 oraz 8 proc. L.Z. m. Piotrkowa — 64.50.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Warszawa, 16 września.

Na dzisiejszem zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie obroty były niewielkie przy usposobieniu spokojnem. Notowano za 100 kg. parytet wagon Warszawa: żyto 18.75—19, pszenica 30.50—31.50, owies jednolity 21.23, jęczmień na kaszę 20—21, jęczmień browarny 26—28, mąka pszenna luksusowa 65—75, mąka pszenna 4/0—55—65, mąka żytnia podług typu przepisowego 35—36, otręby pszenne szale 17.50—18.50, otręby pszenne średnie 15—16, otręby żytnie 11—11.50, kuchy lniane — 33—35, kuchy rzepakowe 22—23, groch polny jadalny 35—38.

Upadłości i nadzory.

Ani grosza kredytu
bez zasięgnięcia informacji w Biurze
„WYWIAD KREDYTOWY"
Biuro Informacyjne Banków i Organizacji Gospodarczych w Łodzi, Cegielniana 15, tel. 129-30.

Na ostatniej sesji wydziału handlowego sądu okręgowego w Łodzi znalazła się na wokandzie sprawa firmy *„Glasman i Calel"*, fabrykacja i sprzedaż pluszu i towarów wełnianych z siedzibą przy ul. Narutowicza Nr. 3. Firma ta wniosła w styczniu r. b. podanie o udzielenie jej odroczenia wypłat. Istnieje ona od 1899 roku. Ze złożonego do akt sprawy bilansu wynikało, że aktywa przewyższaja passywa o 850.000 zł. Bilans zamykał się sumą 1.885.000 zł.

Sąd na sesji w lutym b. r. udzielił firmie „Glasman i Calel" oraz jej właścicielom Hasklowi Glasmanowi i Chaimowi Dawidowi Calelowi odroczenia wypłat na trzy miesiące, poczynając od dnia 25 lutego r. b. Sędzią - komisarzem mianowany został s. h. Klemens Poznański. Nadzorcą sądowym dr. Zygmunt Szynagel.

W maju r. b. wpłynęło do sądu podanie pełnomocnika firmy, w którem nadmienia, że firma „Glasman i Calel" od dnia udzielenia jej nadzoru spłaciła około 18 procent swych wierzytelności, sytuacja materjalna firmy nie pogorszyła się i wreszcie nie ulega wątpliwości, że nadzorowana firma całkowicie spłaci wszystkich wierzycieli. Firma liczy przytem na nadchodzący sezon zimowy.

Powołując się na wyżej wspomniane dane firma prosi sąd o przedłużenie nadzoru. Sąd przedłużył firmie odroczenie wypłat na dalsze trzy miesiące, t. j. do dnia 25 sierpnia r. b. Wreszcie w końcu sierpnia r. b. wpłynęło podanie firmy o przedłużenie odroczenia wypłat na dalszy okres trzymiesięczny, gdyż firma stopniowo spłaca swe wierzytelności, stan materjalny nie pogorszył się i wszystko przemawia za tem, że firma spłaci wszystkich swych wierzycieli w wysokości 100 procent. Sąd przychylił się do prośby nadzorowanej firmy, przedłużając jej okres nadzoru do dnia 25 listopada r. b.

*

Drugą sprawą na wokandzie wydziału handlowego była sprawa firmy *„Ch. Wajntraub"* — Nowomiejska 19, hurtowy i detaliczny handel futrami i konfekcją. Firma egzystuje od 20-tu lat.

Towary obliczone po cenie zakupu przedstawiały ogólnie wartość 84.400 złotych, portfel protestowanych weksli wynosił 7.258 zł., przyjęty jednak został w bilansie w wysokości 3.629 zł. Ogólny stan bierny firmy obliczony został na 55.995 zł.

Sąd podanie firmy pozostawił bez uwzględnienia.

Niezadowolona z decyzji sądu okręgowego w Łodzi firma wniosła skargę do sądu apelacyjnego w Warszawie. Sąd apelacyjny udzielił firmie odroczenia wypłat. W sierpniu r. b. sąd okręgowy w Łodzi zamianował nadzorcą sądowym p. Leopolda Roszaka, sędzią-komisarzem s. h. Józefa Racięckiego. Nadzorca sądowy p. Roszak, przystąpił do pełnienia swych obowiązków. Okazało się jednak, że lokal firmy został zlikwidowany już w grudniu r. ub., zaś mieszkanie prywatne, znajdujące się przy ul. Pomorskiej Nr. 8, nadzorca sądowy zastał również zamknięte, przyczem stwierdził, iż Wajntraub ukrywa się. Wskutek powyższych okoliczności nadzorca nie mógł przystąpić do wykonania swych obowiązków. Ponieważ zachodzą tu cechy podstępnego bankructwa, wniósł sędzia komisarz o ogłoszenie upadłości.

Sąd na ostatniej sesji ogłosił upadłość Chaimowi Wajntraubowi, chwilę otwarcia upadłości oznaczył na dzień 30 października 1929 r. Komisarzem mianował s. h. Józefa Racięckiego, zaś kuratorem masy adw. Edwarda Krukowskiego. Upadłego osadzono w areszcie dla dłużników.

Dr. med. BERLIN
akuszer-ginekolog
powrócił.
Gdańska 72, telefon 224-52.
Przyjmuje od 4—6.

„REPUBLIKA" RADJOWA.

Cele propagandy radjowej.

Radjo wyciągnęło prowincję z bagna zaśniedziałości i kutturalnego zastoju.

Jakie są praktyczne korzyści posiadania radjoodbiornika?

Na całym świecie daje się ostatnio zauważyć silny wzrost propagandy radjowej. Celuje oczywiście pod tym względem Ameryka, która wydaje rocznie miljony dolarów na reklamowanie nowych wynalazków w dziedzinie radjofonji.

Po Ameryce drugie miejsce pod względem intensywnej propagandy radjowej zajmują Niemcy, które mimo ogromnej ilości posiadaczy radja dążą uporczywie do

zwiększenia liczby abonentów,

wszelkiemi możliwemi środkami.

Podczas otwarcia wielkiej wystawy radjofonicznej w Berlinie jeden z mówców wyraził się, że niemiecka propaganda radjowa dąży do tego, by

w każdej rodzinie miejskiej czy wiejskiej znalazł się radjoodbiornik.

Jaki jest cel tej propagandy? Czy chodzi w tym wypadku tylko o przysporzenie większej ilości radjoodbiorców i zwiększenie przez to dochodów? Czy w tem dążeniu nie kryje się jeszcze inna myśl, narazie nieuchwytna i nie przez wszystkich należycie zrozumiana?

Kto pojmuje istotę radja, domyśla się z pewnością, że nie jest to zwykły interes handlowy, polegający na werbowaniu najszerszej klijenteli, lecz przedewszystkiem

wielka placówka kulturalna,

której cele i dążenia nie mieszczą się w wąskich ramkach zwykłego interesu.

Przedewszystkiem inne są cele i zadania radja w czasie pokoju inne zaś podczas wojny.

W okresie pokojowym

radjo bawi i poucza.

Dla naszej prowincji te dwa cele wystarczają w zupełności, by zrozumieć jak wielkie jest znaczenie propagandy radja. Prowincja nasze oddalona od ośrodków kulturalnych pędzi żywot zatabaczonego starca, dla którego najwyższą rozrywką była dotychczas gra w karty, lub przesiadywanie w kawiarni przy pół czarnej. Ileż to osób z miast i miasteczek prowincjonalnych „wyrywa się" na niedzielę do Warszawy, by odetchnąć świeżem powietrzem, zaczerpnąć nowych wrażeń i dowiedzieć się co słychać nowego na szerokiem świecie.

Tak było do niedawna, gdy radjoaparat stanowił przywilej zamożnych jednostek, mogących sobie pozwolić na wydatki, związane z instalacją i utrzymywaniem radjoaparatu. Dziś pod tem względem nastąpiły wielkie zmiany. Rozpowszechnienie radja zmieniło kulturalną strukturę naszej prowincji, wyciągnęło ją z bagna zaśniedziałości i nieróbstwa, wpuściło

falę świeżego powietrza do stęchłych, dusznych prowincjonalnych zakamarków

„Morskie Oko" w Warszawie przestało być egzotycznym rarytasem, którego oglądanie i słuchanie wymagało znacznego wysiłku fizycznego i materjalnego, albowiem podróż do stolicy nie dla wszystkich przecież była taka łatwa i dostępna. Raz na rok przyjeżdżał do małego miasteczka jakiś wydatniejszy prelegent, który potrafił zachwycić prowincjonalną publiczność swą retoryką i nowemi poglądami na literaturę, sztukę, wiedzę lub politykę.

Dziś codziennie niemal

najlepsi nasi prelegenci

rozsiewają na falach eteru swe słowa, docierające do najdalszych zakątków kraju.

A muzyka — ta najlepsza pocieszycielka życia, kształcąca nasz charakter, wyostrzająca wrażliwość i wzbogacającą umysł? Nawet nie wszystkie wielkie miasta w Polsce mają własną Filharmonję, cóż więc mówić o małych miasteczkach, gdzie koncert był ewenementem artystycznym, sensacją kulturalną?...

Dziś koncerty radjowe propagują muzykę wszelkiego rodzaju od najgłębszej i najpoważniejszej do najlżejszej, wskutek czego nasze prowincjonalne społeczeństwo łatwiej znosi brak stałej placówki muzycznej. Powiadamy — „łatwiej znosi" gdyż mimo wszystko,

koncerty radjowe nie wykluczają możliwość istnienia Filharmonji.

Wręcz przeciwnie — muzyka radjowa przyzwyczaja publiczność do koncertów, wpaja potrzeby słuchania muzyki, kształci publiczność i koncertową i przygatawia do prawdziwych koncertów na estradzie. Błędne jest mniemanie, że radjo zabiło „żywą" muzykę, podobnie jak niesłuszne jest twierdzenie, że kino zgubiło teatr. Walory muzyki radjowej są inne, choć bezsprzecznie bardzo wielkie.

Nie należy zapominać o tem, że w sali koncertowej publiczność ma do czynienia przedewszystkiem z koncertmistrzem, który wywiera znaczny wpływ na masy swych słuchaczy, który wytwarza zupełnie inny nastrój, różniący się znacznie od wrażeń, jakie odbiera słuchacz przy radjoodbiorniku. Muzyka radjowa nigdy nie zastąpi prawdziwego koncertu, ale znakomicie ułatwi zadanie zarówno publiczności koncertowej, jak i samym muzykom, którzy powinni raczej

odnosić się z wdzięcznością do radja, jako do propagatora sztuki.

Prowincja nasza pozbawiona godzinnych rozrywek kulturalnych za jednym zamachem zdobyła więc wszystko:

ciekawe, pouczające odczyty, transmisje z najlepszych teatrzyków stołecznych, oraz stojące na wysokim poziomie koncerty.

Radjo spełnia na prowincji rolę „żywej encyklopedji". Trudno wymagać oczywiście, aby technik, lub prawnik studjował dzieła medyczne, lecz można żądać od każdego wykształconego człowieka, by szedł z duchem czasu i zdawał sobie sprawę z tego, co się dzieje na szerokim świecie. Obok gazety tylko radjo może mu dać codzinnie świeżą porcję „wszech wiedzy", najświeższe informacje z rozmaitych dziedzin nauki i sztuki. Oto zasadnicze wytyczne wielkiej roli jaka spełnia radjo w okresie pokoju.

Przyczynia się ono do podniesienia poziomu kulturalnego w społeczeństwie i tem samem wzmaga odporność ekonomiczną jednostki i ogółu. Oddzielną kartę w dziejach sukcesów radja zaimują ogromne

korzyści praktyczne.

Nawet w Polsce radjo stało się już dzisiaj doradcą dla rzemieślnika, rolnika, finansisty, i młodzieży szkolnej.

W Niemczech rezultaty radja w dziedzinie praktycznej są jeszcze większe. Niemka nie pójdzie na bazar po zakupy, zanim nie sprawdzi przez rajdo cen produktów. Oto bodaj największy sukces tego najdonioślejszego wynalazku XX wieku!

A jaka jest rola radja podczas wojny? Przedewszystkiem wchodzą w grę względy komunikacyjne. Radjo będzie niezastąpionym środkiem ostrzegawczym dla wszystkich pozbawionych bezpośrednich wiadomości lokomocyj i kontaktu z resztą kraju. Zdają sobie doskonale z tego sprawę niemcy, którzy nie szczędzą kapitałów ani wysiłku na

agitację radjową.

U nas brak jeszcze tego zrozumienia dla wyższych celów radja. Walkę z radjopajęczarstwem uważa się za szykanę, podczas gdy każdy niemiec uważa uiszczenie opłaty radjofonicznej za swój

święty obowiązek obywatelski.

Ale powoli i w tej dziedzinie dają się we znaki pewne zmiany. Polska społeczność radjowa stale się powiększa, zajmując coraz wybitniejsze stanowisko w wielkiej międzynarodowej rodzinie radjosłuchaczy.

S. R.

Rozpoczynamy nowy sezon!

Przedewszystkiem należy sprawdzić i naprawić aparaturę!

Jesień jest początkiem sezonu w teatrach, kinach i innych lokalach rozrywkowych. Po sennem i gnuśnem lecie następuje wreszcie

okres ożywienia.

Dyrekcje wyszczególniają swe programy na przyszłość, obiecując przeważnie złote góry.

W każdym bądź razie wzmaga się tętno kulturalnego życia, wzrasta zainteresowanie sprawami artystycznemi — słowem zaczyna się nowe życie.

Oczywiście, że tak wielka placówka kulturalna jak radjo nie może pozostać w tyle i w okresie jesiennym musi się również należycie przygotować do wielkiej kampanji zimowej.

Przygotowania te dotyczą zarówno kierowników wszystkich stacyj nadawczych, jak i każdego odbiorcy radjowego. Co mają czynić kierownicy stacyj nadawczych, o tem pomówimy innym razem, narazie zastanówmy się nad zadaniami i obowiązkami radjosłuchacza w obecnej chwili.

Wiadomo, że okres letni nie jest odpowiednim czasem na odbiór audycji. Składają się na to dwie przyczyny,

techniczna i programowa.

Owe uprzykrzone trzaski atmosferyczne w okresie letnim są na porządku dziennym i nieraz podczas upałów uniemożliwiają poprostu korzystanie z radjoodbiornika. Okres jesienny i zimowy ze względu na przesycenie powietrza wilgocią

usuwa sposobem naturalnym te najważniejsze przeszkody.

przyczyniając się tem samem do czystszego odbioru audycyj radjowych.

Lecz sam „sposób naturalny" nie wystarcza. Każdy właściciel aparatu radjowego musi dołożyć jeszcze pewnego wysiłku, by doprowadzić do porządku aparaturę, sprawdzić antenę, która szczególnie w okresie zimowym musi być dobrze umocowana, przejrzeć lampki czy nie utraciły mocy odbiorczej it. d.

Lepiej jest wszak sprawdzić i naprawić ewentualnie uszkodzone cześci, niż doprowadzić aparat do stanu nieużywalności i narazić się następnie na

wielkie koszta.

w związku z naprawą, czy też kupnem nowych części aparatu.

Aparat radjowy nie posiada tak hermetycznego zamknięcia, aby można było sobie lekceważyć działanie kurzu. Kurz jest jednym z największych wrogów dobrego odbioru audycji. Osiada on na kondensatorach, na oporach między przewodami, na podstawach lampowych, co w konsekwencji pociąga za sobą uszkodzenie całego aparatu i samoistne wyładowanie się akumulatora. Najlepiej jest oczyścić wnętrze aparatu

suchym pędzelkiem.

Jeśli zauważy się na śrubkach, zaciskach i lutowaniach śniedź, należy ją usunąć przy pomocy suchej i czystej szmatki, nie używając do tego celu żadnej maści, która zazwyczaj powoduje dalsze komplikacje.

Przy rozbieraniu aparatu, należy zwrócić uwagę na dokładne dokręcenie wszystkich śrubek.

Po sprawdzeniu aparatu zwrócić należy uwagę na dalsze cześci instalacji radjowej. Przedewszystkiem niemałem źródłem kłopotów jest

antena.

która podczas lata, ulegając różnym zmianom atmosferycznym mogła się łatwo zdeformować wskutek deszczu, silnego wiatru i t. d.

Ważną rzeczą jest sprawdzenie, czy izolatorki nie pokryły się sadzą, wskutek czego zazwyczaj źle izoluje i czy nie została uszkodzona linka antenowa.

Po sprawdzeniu anteny zwrócimy uwagę na

uziemnienie,

czy nie zostało pokryte rdzą.

Wreszcie pozostaje jeszcze tylko głośnik i słuchawki. Nadszarpane sznury powodują silne trzaski. Trzeba je będzie dokładnie zbadać i ewentualnie zamienić na nowe.

Po sprawdzeniu całej aparatury i naprawieniu ewentualnych uszkodzeń można śmiało korzystać w całej pełni z dobrodziejstw radja.

Nowiny radjowe.

—o—

Reportaże radjowe.

Transmitowanie specjalnych imprez zwłaszcza ze świata sportowego zajmuje od dawna poważne miejsce w programach radjowych. Prawie wszystkie kraje wprowadziły tego rodzaju reportaż radjowy do swych programów, jedynie tylko Czechosłowacja nie uznawała tej inowacji.

Obecnie jednak towarzystwo radjowe „Radjo Journal" postanowiło wprowadzić również reportaż radjowy.

W najbliższej przyszłości wszystkie czeskie stacje będą więc transmitowały wydarzenia sportowe. Pozatem kierownictwo praskiej stacji nadawczej planuje zorganizowanie wycieczek po Pradze i Pressburgu, oraz po wielkich fabrykach czeskich. Następnie fachowcy i naoczni świadkowie mają zdawać sprawozdanie przed mikrofonem z jazdy samolotem, z odwiedzin na lotnisku, w porcie itp. Radjosłuchacze w Czechosłowacji oczekują tych transmisyj z żywem zainteresowaniem.

Kłopoty lwowskiej stacji

Jak wiadomo, radjostacja we Lwowie wybudowała dwie olbrzymie żelazne wieże pod antenę, wysokości 76 metrów. Obecnie należałoby wieżę tę polakierować, celem ochrony jej od rdzy.

Okazuje się jednak, że brak lakiernika któryby podjął się tej roboty. Mimo wysokiego wynagrodzenia (około 10 zł. za godzinę) i ubezpieczenia od wypadku dotychczas zgłosiło się kilku zaledwie lakierników, ale wdrapawszy się do połowy wysokości wieży zawrócili z drogi z powrotu zawrotu głowy.

„Dom Radja" w Berlinie

W Berlinie stanie w najbliższych dniach nowy „Dom Radja", zbudowany staraniem niemieckiego towarzystwa radjowego. Jest to wspaniały 5-piętrowy budynek, w którym urządzone będą trzy studja.

Wszystkie sale są dokładnie izolowane. Posiadają one podwójne ściany między któremi znajduje się warstwa powietrza, oraz dwie warstwy materjału, tłumiącego dźwięki.

Część dachu zajmuje ogród. Specjalne urządzenia umożliwiają wyzyskanie tego ogrodu jako studja na „świeżem powietrzu".

Górne piętro ma zawierać muzeum radjowe. Na tak bogaty gmach mogą sobie pozwolić tylko Niemcy, gdzie liczba zarejestrowanych słuchaczy wynosi blisko 2.300.000.

Polskie audycje z Bukaresztu.

Radjostacja w Bukareszcie przystąpi w najbliższych dniach do nadawania stałych audycyj polskich, na które składać się będą odczyty, utwory literackie, słuchowiska, koncerty muzyki polskiej w wykonaniu orkiestry radja w Bukareszcie, oraz koncerty z płyt gramofonowych Audycje te odbywać się będą dwa razy w miesiącu.

★

Senat francuski zatwierdził plan, według którego w roku 1930 ma być wydane 30 miljonów franków na połączenie krótkofalowe pomiędzy Francją a jej kolonjami.

Odczyt min. Zaleskiego.

Jak donoszą z Genewy, w piątek 19 b.m. między g. 22,30 a 22,45 nadana zostanie transmisja przemówienia p. ministra spraw zagranicznych Augusta Zaleskiego na temat spraw, poruszonych na sesji Ligi Narodów. Transmisja ta będzie nadawana drogą kablowa.

Warszawski Teatr Rewji **„CHOCHLIK"** pod kier. art. JERZEGO DARSKIEGO w Kinie Spółdzielni Sienkiewicza № 40. (Sala zimowa)

Dziś i jutro na ogólne żądanie publiczności poraz ostatni rewja w 2 częściach — 18 obrazach p. t.: „Poco z zagranicy brać"? pióra Hemara. Własta, Włodora, Wulkana i Kruka.— Udział biorą: I. Grzybowska, T. Gorłówna, L. Orlińska, Z. Żukowska, W. Boruński, J. Darski, M. Popławski, J. Szyndler, oraz 6 revue-girls.— W programie inscenizacje, skecze, numery solowe i atrakcyjne. Własne dekoracje, kostjumy i efekty świetlne. — Conferencier: M. Popławski. Reżyserja: Wł. Boruński i dyr. J. Darski. Dekoracje art. mal. W. Nowakowski. Orkiestra pod kier. C. Kantera. Codziennie 2 przedst. o g. 7.30 i 9.30 W soboty, niedziele i święta 3 przedst. o godz. 5.30, 7.30 i 9.30. Ceny miejsc od zł. 1 do 2

Śmierć pluskwom i podobnym pasorzytom!

PRZEPROWADZAMY

dezynsekcje i dezynfekcje mieszkań

najskuteczniejszym preparatem **„Fumigatore - Cimex"** pod gwarancją

Zakłady Chemiczne „SALVATOR"

Zastępstwo: Inż. Juljusz Hamer i S-ka

Łódź, 6-go Sierpnia 1, Tel. 188-58.

Dr. med.

Leon Szykier

powrócił.

Północna 1. Telefon 167-81.

Dr. med. **LAJCHTER**

STOMATOLOG

Chor. szczęk, dziąseł, podniebienia, języka

powrócił.

ZIELONA 9, I piętro' front, tel. 149-66, od 2-6½ po poł.

Analizy Lekarskie Analizy Techniczne

przyjmuje Laboratorium Chemiczne D-ra chem Eugenjusza RITTA, Piotrkowska 126

KRZYWICĘ GRUZLICĘ WYCIEŃCZENIE leczy witaminowo wapniowy

Ostatnia Nowość!

Rewelacyjne dzieło

D-ra Pawła Klingera

VITA SEXUALIS

Prawda o życiu płciowem człowieka.

Głosy prasy:

„REPUBLIKA" — „...z punktu widzenia społecznego, ukazanie się tej książki na polskim rynku wydawniczym jest zjawiskiem pierwszorzędnej, doniosłej wagi...".

„ILUSTR. KUR. CODZ." — „...Dr. Klinger odpowiada w swej książce na wszystkie najintymniejsze i drastyczne wątpliwości przeciętnego człowieka, wyprowadza go z labiryntu przesądów i płonnych, a często szkodliwych obaw".

„KURJER ŁÓDZKI" — „...Dzieło D-ra Klingera jest cennym przewodnikiem dla każdego człowieka. Niejednego wyprowadzi z manowców, niejednemu wskaże właściwą drogę. Książka ta bezwątpienia pożyteczna i liczyć może na szeroką poczytność".

„HASŁO" — „...jest to książka doskonała i bodaj że po raz pierwszy w literaturze światowej, podchodząca do tych problemów w sposób tak oryginalny i fascynujący; radzimy ją przeto przeczytać każdemu, gdyż każdy w niej coś dla siebie znajdzie".

Do nabycia we wszystkich lepszych księgarniach i u wydawcy: **księgarnia Karola Neumillera, Łódź, Piotrkowska Nr. 61.**

Do akt Nr. 1642 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, JAN RZYMOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 25 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Lipowej Nr. 43, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Berkał i Olszer wł. Abram Berkał i Mordka Olszer i składających się z trzech warsztatów tkackich, oszacowanych na sumę Zł. 660.—.

Łódź, dnia 8 września 1930 r.

Komornik: J. RZYMOWSKI.

Do akt Nr. 1984 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, JAN RZYMOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 25 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 29, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Jakóba Satanowskiego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 1.080,—.

Łódź, dnia 8 września 1930 r.

Komornik: J. RZYMOWSKI.

Do akt Nr. 42 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy 11-go Listopada Nr. 102, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do B. Szereszewskiego — fabryka wyrobów trykotowych i składających się z rundmaszyny mechanicznej do wyrabiania trykotów, oszacowanej na sumę Zł. 500.—.

Łódź, dnia 4 września 1930 r.

Komornik: T. CHORZELSKI.

Do akt Nr. 2352 1929 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, TOMASZ CHORZELSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy Al. 1-go Maja Nr. 41, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Delicja" i składających się z 2-ch par potrójnych walców stalowych do mielenia kakao, oszacowanych na sumę Zł. 1.000.— zgodnie z art. 1070 U. P. C. niżej ceny szacunku.

Łódź, dnia 4 września 1930 r.

Komornik: T. CHORZELSKI.

Do akt Nr. 2704 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 25 września 1930 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Zawadzkiej Nr. 20, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Szmerela Lewego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę Zł. 1.260.

Łódź, dnia 12 września 1930 r.

Komornik: St. DULKOWSKI.

Nr. 268 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Powiatowego I rewiru egzekucyjnego powiatu łódzkiego PIOTR PILICHOWSKI w Łodzi, Zielona 63, na zasadzie art. 1030 Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 25 września 1930 r. o godz. 10 rano w gm. Bruss, wieś Stare Rokicie, odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Józefa Kluki, składających się z mebli i żywego inwentarza, oszacowanych na 10.120 zł.

Spis rzeczy i szacunek takowych przejrzany być może w dniu licytacji.

Łódź, dnia 11 września 1930 r.

Komornik: P. PILICHOWSKI.

Dr. med.

Niewiażski

specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych

ul. **Andrzeja 5**

Tel. 139-40

Przyjmuje od 8—11 i od 5—9, w niedziele i święta od 9—1

Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med.

Łagunowski

specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych

Piotrkowska 70 (róg Traugutta) tel. 181-83

Przyjmuje od 8.30 do 10.30 rano, od 1 do 2.30 pp., od 6 do 8.30 w., w niedzielę i święta od 10—1-ej. Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med.

W. Balicka

powróciła

Sienkiewicza 95

przyjmuje w chorobach skórnych i wenerycznych od 1 do 3 i 7—8

Doktór

Sołowiejczyk

Chor. skórne i weneryczne

PIOTRKOWSKA 99

Tel. 144-92

Przyjmuje od 8—9 rano; 2—6 po poł., 8—9 wiecz. w niedziele i święta od 10—2 pp. w lecznicy „Centralnej" (Piotrkowska 62) od 7—8 wiecz.

Doktór

KLINGER

Spec. chor. **wenerycznych, skórnych i włosów**

wznowił przyjęcia.

Andrzeja 2, tel. 132-28

od 9—11 i od 6—8 w.

Od 1—2 w Lecznicy (Piotrkowska 52.

PRZED ZAKUPEM

LAMP elektrycznych

proszę obejrzeć wyroby fabryki

M. BURAKOWSKI

Skład Piotrkowska 37, Tel. 121-25,

Wielki wybór. Ceny przystępne.

Konsumentom Elektrowni na spłaty ratami miesięcznemi

DOKTÓR

H. WOŁKOWYSKI

Cegielniana 25, tel. 126-87

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Elektroterapja. Leczenie lampą kwarcową.

Przyjmuje od g. 8—2 przed poł i od 6—9 w niedziele i święta od godz. 9—1

Komunikacja autobusowa

Łódź — Piotrków

Autobusy na powyższej linji odchodzą do Piotrkowa o każdej pełnej godzinie począwszy od 8 rano do 20 w wieczór ze stacji autobusowej przy ulicy Rzgowskiej 85, dojazd tramwajami 11 i 4. Czas przejazdu 1 godz. 30 minut. Cena zł. 3 gr. 50.

Dr. med.

J. Szmerłowski

akuszer ginekolog — **wznowił przyjęcia**

PIOTRKOWSKA 17 godz. przyj. od 4—7

Szkoła Przemysłowa

Towarzystwa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród żydów w Łodzi, Pomorska 46/48 tel. 163-80

przyjmuje zapisy na

Roczny Wieczorny Kurs Tkactwa

Kancelarja Kursu czynna w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz 7.30 do 9.30 wieczorem.

Dr. med.

Rachela LEWI

choroby dzieci

ul. Żeromskiego 24, tel. 142-72

POWRÓCIŁA.

KOMPLET prowadzony syst. MONTESSORI dla dzieci od lat 3—7 w godz. przedpołudn. pod kierunkiem **W. KAPŁANÓWNY**

JĘZYKI OBCE DLA DZIECI Niemiecki, Francuski, Angielski w grupach w godzinach popołudniowych

Przyjmuje się zapisy codziennie od g. 11—2, **Traugutta 12**, front II p. tel. 122-56. Początek zajęć 3 września

Lekarz-Dentysta

J. FISZER-BLUMIN

powróciła

ul. 11-go Listopada 12

NOWOOTWORZONA MLECZARNIA

KRAKOWIANKA

AL. KOŚCIUSZKI 36 róg Andrzeja

poleca **świeże masło, sery kremowe** własnego wyrobu **po cenach przystępnych.**

Lekarz-Dentysta

H. Sznajder

powrócił

Kilińskiego 49, tel. 153-08

Starszy felczer

S. Salomonowicz

Skwerowa 20, tel. 158-23

powrócił

SZKOŁA

Rytmiki, Plastyki i Tańca Artystycznego

H. Krukowskiej i L. Boruńskiej

Wólczańska 57.

Zapisy od 1—2 i od 5—7 pp.

Tel. 112-69 lub 117-87

PORADNIA

wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów

Zawadzka 1.

Czynna od 8 rano do 9 wieczór. Od 11—12 i 2—3 przyjmuje lekarz-kobieta W niedziele i święta od 9—2 pp.

Leczenie chorób:

Wenerycznych, moczopłciowych i skórnych.

Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper Konsultacje z neurologiem i urologiem Gabinet światło-leczniczy Kosmetyka lekarska Oddzielna poczekalnia a dla kobiet.

Porada 3 złote.

SZKOŁA KOSMETYCZNA Zatwier. przez Min. Spraw Wewnętrznych **A. RYDEL**

Cegielniana 19, tel. 69-92. — Zapisy codziennie

LECZNICA

LEKARZY SPECJALISTÓW I GABINET DENTYSTYCZNY PRZY GÓRNYM RYNKU

Piotrkowska 294, tel. 122-89

(przy przystanku tramw. pabjanickich)

Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz w niedziele i święta do 2-ej po poł

Wszystkie specjalności i dentystyka. Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (moczu, kału, krwi, plwocin, wydzielin itd.). **Operacje, opatrunki.** Wizyty na miasto.

PORADA 4 zł.

Porada dentystyczna oraz weneryczna dla chorób skórnych i wenerycznych

3 ZŁOTE.

Eugenja **Pozner**

wznowiła

lekcje gry fortepianowej

Wólczańska 65, m. 7.

Telef. 174-44.

BIURO

„Wywiad Kredytowy"

z ulicy Wólczańskiej 17

przeniesione zostało

na ul. Cegielnianą 15

MEBLE LAKIEROWANE

nowoczesne

Pokój sypialny . . . 650 zł.

„ panieński . . . 340 zł.

Wielki wybór **urządzeń** kuchennych

Wytwórnia B-CI KOERPEL,

Piotrkowska 114, w podwórzu

BIURKO

amerykańskie

w b. dobrym stanie, dębowe, Libawskie (żaluzjowe) do sprzedania. Wiadomość w administracji.

Potrzebni chłopcy

do sprzedaży gazet

Zgłaszać się ul. Franciszkańska Nr. 57, poprzeczna oficyna I piętro, od 3 do 5 Szadkowsk',

2 pokoje

z używalnością światła i telefonu natychmiast

do wynajęcia

Wiadomość ul. Zielona 48, m. 9, od 2—4.

Artystyczna cerownia

uszkodzonych

ubiorów i dywanów

M. Kleber

Południowa 20

II brama, II p.

DR.

Z. Dafyner

UROLOG

powrócił.

Choroby nerek pęcherza i dróg moczowych.

Piramowicza 2 (daw. Olgińska) tel. 148-95.

Godziny przyjęć od 8—10 i od 6—9

Lekarz - dentysta

B. NUSBAUMOWA

powróciła.

Piotrkowska 51

tel. 121—23

Godz. przyjęć 4—6

Dr. med.

GROSGLIK

Choroby skórne i weneryczne.

Institut Röntgen leczniczy i światło leczniczy.

Lampa kwarcowa

Godz. przyjęć 4—7

Al. Kościuszki 27-4

Tel. 151-78.

Kupno i sprzedaż

5 KRZESEŁ i fotel dębowe kryte sztuczną skórą sprzedam tanio, Cegielniana 64, m. 9. 17

MOTOCYKL 2. C. sprzedam oraz skrzynki drzewne i rogi jelenie, 6-go Sierpnia 8 od 13—14,30, dozorca wskaże. 17

STOŁOWY kredens i zegar stojący Bekkera, sprzedam bardzo tanio, dzwonić 170-99. 17

KTO sprzeda tanio i ładną szafę do bibljoteki w dobrym stanie. Of. „R. S." do admin. 17

ZAKŁAD tapicerski B-ci Gabałów, Nawrot 8, poleca w dużym wyborze otomany, kozetki tapczany i krzesła.

TRAJBMASZYNA na 40 wind Milier i Seidel w dobrym stanie do sprzedania Pomorska 69, skrecalnia. 17

UBIORY meskie, damskie obuwie, swetry na wypłatę Piotrkowska 37, III weiście, 1 pietro

Lokale

DO WYNAJĘCIA duży pokój frontowy o dwuch oknach. Wiadomość: M. Szattan, Cegielniana 43. 17

ZARAZ do wynajęcia pokój umeblowany z wszelkemi wygodami dla solidnej osoby, Piotrkowska 93, m. 14 od 9—12 i 2—5. 17

DO WYNAJĘCIA 4 pokoje z kuchnią wszelkiemi wygodami, komorne niskie parter. Oferty sub: „Konstantynowska' do „Republiki". 17

POKÓJ umeblowany, słoneczny w willi w śródmieściu ul. Gdańska 79, od 10—4 pp 16

FRONTOWY pokój umeblowany dla 1 osoby lub bezdzietnego małżeństwa do oddania. Gdańska 35/7. 17

POSZUKIWANY pokój na 2 osoby przy inteligentnej rodzinie w śródmieściu. Oferty sub: „Natychmiast". 17

POKÓJ frontowy elegancko umeblowany z niekrępującem wejściem, wygodami, (naprzeciw sądu) do oddania dla jednego lub dwuch panów (może być z utrzymaniem). Narutowicza 47, m. 31

POKÓJ umeblowany, możliwie z poczekalnią i telefonem dla lekarza lub adwokata, również nadające się, wynajme. Narutowicza 32, m. 5. 17

POSZUKUJĘ 3 pokoi (nie w amfiladzie) z kuchnią i wygodami, względnie 2 pokoi z kuchnią, wygodami na I lub II piętrze w starym, czystym domu. Oferty Litauer, Gdańska 95. Zgłoszenia od 1—5. 17

FRONTOWY elegancko umeblowany pokój do wynajęcia, Przejazd 36, m. 4. 17

POKÓJ słoneczny ładnie umeblowany z używalnością telefonu i łazienki do wynajęcia, Narutowicza 56, m. 19 17

DWA pokoje odpowiednie dla doktora adwokata wynajmę, Piotrkowska 124, m. 5. 17

DO WYNAJĘCIA od zaraz mieszkanie parter, 3 pokoje, kuchnia, łazienka ul. Tkacka 1, boczna Zagajnikowej. Informacje tamże II p. u inż. E. M. między 4-ta a 6-ta popoł. 21

DO WYNAJĘCIA 2 lub 3 pokoje umeblowane bez kuchni, Piotrkowska 166 u gospodarza. 17

DO WYNAJĘCIA pokój z telefonem, Nawrot 34, m. 6. 17

POKÓJ lub 2 umeblowane, eleganckie możliwie z utrzymaniem oddam, Kilinskiego 30, m. 21. 17

POKÓJ umeblowany do wynajęcia lub na biuro, wysoki parter, Piotrkowska 117, m. 32. 17

ZARAZ do wynajęcia słoneczne 2 pokoje z kuchnią, ul. Petersburska 11. Dozorca wskaże. 17

POKOJE umeblowane, mieszkania, lokale, poszukuje i poleca biuro „Polruch", Al. Kościuszki 27. 17

W WILLI, w ogrodzie, śródmieście pokoje (z klatki schodowej) do wynajęcia. Wiadomość: Biuro Piotrkowska 93, m. 9, front tel. 120-62. 17

KULTURALNEJ kobiecie pracującej wynajmę pokój przy rodzinie izrael. Centrum miasta, wejście z korytarza. Elektryczność, telefon. Niedrogo. Informacje: od 1—3 i 7—9, telef. 215-30.

POKÓJ umeblowany, frontowy odnajmę niedrogo, solidnej osobie. Od 4—9 wiecz. Gdańska 67, m. 1.

2 POKOJE w nowo-wybudowanej części domu, ul. Przejazd 52, na II-im piętrze do wynajęcia. Wiadomość u gospodarza od 2—4. 18

DO WYNAJĘCIA 2 frontowe ładnie umeblowane pokoje z telefonem, Kilinskiego 63, m. 6. 18

POKÓJ frontowy elegancko umeblowany, światło elektryczne, wejście osobne do wynajęcia, Gdańska 135, (róg Anny), m. 6. 19

Posady

ZDOLNA biuralistka poszukuje za skromnem wynagrodzeniem posady biurowej Włada polskim i niemieckim w słowie i piśmie, pisze na maszynie. Posiada pierwszorzędne referencje Oferty sub „2111". 30

POTRZEBNI chłopcy i pomocnicy do biura instalacyjnego. Zgłaszać się: Polesie Konstantynowskie Biuro Instalacyjne L. Tyller. 16

ZDOLNA podręczna do salonu mód potrzebna. Oferty „Moda" do admin.

KAWIARKA wykwalifikowana potrzebna do restauracji „Moulin Rouge", Moniuszki Nr. 1, dowiedzieć się od 5—7 wieczór. 17

POTRZEBNA służąca bez gotowania do dwojga osób, Piotrkowska 93, m. 13

POTRZEBNY sprzedawca (czyni) do łatwego aktualnego artykułu. Kaucja od 30—50 zł. Zgłaszać się, Piotrkowska 93, m. 13 od 9—10 rano. 17

INTELIGENTNA wychowawczyni izraelitka z referencjami do 6-let. chłopca poszukiwana Dr. Lichtensztajnowa, Andrzeja 28 od 4—6. 17

POTRZEBNY podręczny szewcki, Piotrkowska 134. 17

POTRZEBNY subjekt fryzjerski męski Przejazd 48. 17

POSZUKIWANA inteligentna panienka z referencjami do 8-letniej dziewczynki. Oferty sub: „Inteligentna" do biura ogł. S. Fuchsa, Piotrkowska 50.

NIANIA do dziecka półtorarocznego poszukiwana, konieczne świadectwa. Piotrkowska 124, m. 5. 17

300 ZŁ. stałej pensji i wysoką prowizję otrzymają energiczni i sumienni ajenci losowi przy sprzedaży Państwowych Obligacji z ramienia Małopolskiego Zakładu Kredytowego we Lwowie, Kopernika 11. Zgłosić się do Generalnego Zastępcy Stanisława Szulmana, Łódź, Magistracka 16, codziennie od 2 do 6 pp. Małopolski Zakład Kredytowy.

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żurawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

Rozmaite

CZESANIE 1.50. Manicure 80 gr. Zakład fryzjerski Jakubowicza, Piotrkowska 60, w podwórzu. 30

30.000 ZŁOTYCH potrzeba, pierwsza hipoteka. Wiadomość Ozorków 230. 16

PRZYJEŻDNY niemiec poszukuje pana do towarzystwa. Oferty pod „Przyjaźń". 17

SKRADZIONO kwit inkasowy wyd. przez Bank Zw. Sp. Zarobkowych 25 sierpnia 30 r. za Nr. 18519. Kwit powyższy unieważnia się I. Lewi, Piotrkowska Nr. 117. 17

Nauka i wychowanie

W. I. Z. O.

Komplety freblowskie

W JĘZYKU HEBRAJSKIM dla dzieci od lat 3—6.

I komplet — (z ogródkiem) Sienkiewicza 26, w lokalu W. I. Z. O.

II komplet — Zakątna 40, mieszkanie p. Weidenfeld

III komplet — Rzgowska 7, przy organizacji „Bnej Zion".

Zapisy na miejscu codziennie od 11—1 przed poł.

LEKCJI gry fortepianowej udziela absolwentka lipskiego konserwatorjum, Sienkiewicza 37, m. 38. 2

UDZIELAM gruntownie lekcyj gry fortepianowej. Juljusza 10, m. 7. 19

Z MATURĄ lub bez pragniesz kontynuować studja zagranicą. Informacji udzielają bezpłatnie absolwenci uniwersytetów zagranicznych. Wiad. Spieberg, Pomorska 40, Podania, tłumaczenia, przyspieszanie przyjęć.

W CIĄGU miesiąca i pod gwarancją, wykluczającą absolutnie wszelkie ryzyko, wyucza praktycznie na samodzielnego buchaltera rzeczozn. z wyższem wykształceniem i kontrol. syndyk przemysł. Kończącym świadectwa. Bliższych informacji 7—9 wieczór, Piotrkowska 183, I p. 31

ABSOLWENT Gimnazjum Państwowego Kopernika udziela lekcyj i przygotowuje do gimnazjów państwowych, Nowo - Cegielniana 28, m. 4. 17

RUTYNOWANA nauczycielka ze świadectwami pierwszorzędnego konserwatorjum w Berlinie udziela lekcji muzyki. Fortepian do ćwiczenia na miejscu. Aleja 1-go Maja 3, m. 2. 17

KOMPLET,

prowadzony systemem **Montessori** i komplet przygotowawczy dla dzieci od lat 3—7

B. FROMÓWNY i N. RANGIEWICZ

Zajęcia w godzinach przedpołudniowych.

Zapisy od 11—1 przy Alei 1-go Maja 3 m. 2, parter, front.

NIEMIECKIEGO udziela rutynowany nauczyciel z dyplomem uniwersytetu niemieckiego. Specjalny kurs korespondencji handlowej. Oferty „Dr. L." 17

ZORGANIZOWANO komplety gimnazjalne mające na celu gruntowne przygotowanie do egzaminów. Kurs kl. 5 miesięcy. Zgłoszenia natychmiastowe Piotrkowska 71, m. 13. 19

NAUCZYCIEL gimnazjalny z pełnemi kwalifikacjami może jeszcze objąć lekcje jęz. niemieckiego w szkole średniej albo prywatnie. Of. sub „R" do adm. „Republiki".

PO POWROCIE z Paryża udzielam lekcyj francuskiego, przyjmę również godziny prywatnie lub w komplecie dziecinnym. Tel. 121-45 od 2—4pp.

Zagubione dokum.

BLUMA Sztark, Nowo - Cegielniana 34 zagubiła książeczkę Kasy chorych wydaną w Łodzi. 17

WANDA Miller, Anny 31, zgubiła legitymację wyd. przez P. U. P. P. za Nr. 15448. 17

LEON Mikołajczyk, zam. w Aleksandrowie, ul. Spacerowa 4, zagubił książeczkę wojskową wydaną w P.K.U. Łódź — powiat. 19

RAFAŁ Warszawski, zagubił zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Łódź — miasto 1. 18

100 zł. nagrody

za zwrócenie skradzionego paszportu niemieckiego na nazwisko Erich Schroter. Dyskrecja zapewniona, Składowa 21, m. 21.

Poszukiwane Mieszkanie

cztero wzgl. pięciopokojowe ze wszelkiemi wygodami w centrum miasta. Łask. oferty do administracji „Republiki" pod „22599".

3-pokojowe

piękne mieszkanie z wszelkiemi nowoczesnemi wygodami II-e piętro w oficynie przy Piotrkowskiej niedaleko ulicy Narutowicza do odstąpienia od zaraz. Wiadomość: tel. 105-66, od godz 8—11 i od 2—5.

Trajbmaszyna

na 40 wrzecion w dobrym stanie **poszukiwana.**

Dzwonić 169-66.

Pończochy jedwabne

i inne, suknie trikotinowe i t. p. **przyjmuje do reperacji, ul. 6-go Sierpnia 76,** III piętro Tanio, bo w prywatnem mieszkaniu.

Lokal fabryczny

24x7 mt. do wynajęcia od 1.X br. ul. Nawrot 94-96.

Duży LOKAL

o systemie korytarzowym, nadający się na: **lecznicę, klinikę, biura, gimnazjum lub na większe instytucje,** w centrum miasta **do wynajęcia wprost od gospodarza.**

Wiadomość: **H. Król, Ogrodowa 4,** tel. 139-09.

7.000 dolarów

poszukuję na pierwszą hipotekę przy wysokiej stopie procentowej. Oferty do „Republiki" pod „Wysoka stopa".

Lokal Handlowy

2 pokojowy na Piotrkowskiej pomiędzy Zieloną i 6-go Sierpnia nadający się na **biuro** lub skład natychmiast do oddania. Oferty pod „Lokal Handl." do adm. Republiki.

KROSNA

szerokie angielskie poszukiwane 160 ctm. w plosze.

Oferty pod „O. K." do administracji

Zagubiono

4 protesty następujące z wyst. Arona Dreznera z Zawiercia:

1) zł. 300 pl. 23. 6, 2) zł. 300 pl. 27.6 3) zł. 300 pl. 30. 6, 4) zł. 246 pl. 5.7 1930 r.

Wszelkie zastrzeżenia prawne poczynione, znalazcę uprasza się o zwrot

M. Ginsberg, Piotrkowska 54.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49, Godziny przyjęć Redakcji 6—7 po poł. Telefon Administracji 1-22-14. Tel. Redakcji: 1.27-24, 1.36-43, 1.36-44, 1.89-00. Tłocznia: 1-80-80.

Prenumerata „II. Republiki" ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5,60 za odnoszenie do domu 40 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6,50, zagranicą zł. 10. „Express" i „Republika" wraz z odnoszeniem 8,60 złotych.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetrowy (na stronie 10-szpalt.) W TEKŚCIE: 50 gr. za wiersz milimetrowy, (na stronie 4-szpalt.) NA STR. Lej zł. 2.— za wiersz milimetrowy, (na stronie 4-szpalt.) NEKROLOGI: do 150 wierszy po 30 gr., wyżej 40 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.). Zaręcz. i zaślub. po tekście 10 zł. Za miejsce zastrzeżone specjalna dopłata. Zamiejscowe o 50 proc., zagraniczne o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej. Drobne 15 gr. — Najmniejsze zł. 1.50 poszuk. pracy 10 groszy najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub **niezwłocznie** po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Wydawca: Wydawnictwo „Republika", sp. z ogr. odp. Redaktor odpow. Wacław Smólski. W druk. „Republiki", sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.